

ZARASŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

AUDITO ATASKAITA

DĖL ZARASŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2020 METŲ KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ RINKINIO IR SAVIVALDYBĖS LĖŠŲ IR TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JAIS VERTINIMO

2021 m. liepos d. Nr. 4-
Zarasai

Auditas atliktas vykdant
2020-09-28 pavedimą Nr. 7-2.

Auditą atliko:
Savivaldybės kontrolieriaus pavaduotoja Nijolė Kalasauskienė (grupės vadovė)
Savivaldybės kontrolierė Irma Maldauskienė
Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos vyr. specialistė Renata Sipavičienė

Auditas pradėtas 2020 m. rugsėjo 28 d.
Auditas baigtas 2021 m. liepos 15 d.

Audito ataskaita skelbiama
Kontrolės ir audito tarnybos interneto tinklalapyje adresu <http://zarasaikontrolė.lt>

TURINYS

PAGRINDINIAI FAKTAI	3
SANTRAUKA	4
IŽANGA	9
AUDITO REZULTATAI	13
1. SAVIVALDYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO VERTINIMAS	13
1.1. Finansinė atskaitomybė neparodo tikro ir teisingo vaizdo apie vietinės reikšmės kelius ir gatves	13
1.1.1. Apskaitoje įregistruoti ne visi vietinės reikšmės keliai ir gatvės.....	13
1.1.2. Vietinės reikšmės keliai ir gatvės apskaitoje registruojami ne tikrąja verte.....	13
1.2. Atlikus esminį turto pagerinimą nedidinama ilgalaikio turto įsigijimo savikaina ir neskaičiuojamos nusidėvėjimo sąnaudos	15
1.3. Ne visoms nekilnojamosioms kultūros vertybėms prieš rengiant metines finansines ataskaitas nustatyta tikroji vertė.....	16
1.4. Finansinė atskaitomybė neparodo tikro ir teisingo vaizdo apie kilnojamąsias kultūros vertybes.....	17
1.4.1. Apskaitoje įregistruotos ne visos kilnojamąsios kultūros vertybės	17
1.4.2. Apskaitoje neregistruojama kilnojamųjų kultūros vertybių tikroji vertė.....	18
1.5. Apskaitoje neįregistruoti visi su savivaldybės gyvenamųjų patalpų atnaujinimu (modernizavimu) susiję ilgalaikiai įsipareigojimai	19
1.6. Zarasų rajono socialinių paslaugų centre finansinių ataskaitų rinkinys parengtas ne pagal apskaitos duomenis, nesilaikant VSAFAS nuostatų ir su klaidomis.....	21
1.7. Konsolidavimo įrašai atliekami neaiškiai nurodant koregavimo priežastis ir neparengus juos pagrindžiančių dokumentų.....	23
1.8. VSAKIS suformuotose kontrolinėse ataskaitose užfiksuotos konsolidavimo klaidos	25
2. SAVIVALDYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ VERTINIMAS	26
3. SAVIVALDYBĖS LĖŠŲ IR TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JAIS TEISĖTUMO VERTINIMAS	26
3.1. Biudžeto pajamų planas vykdomas vadovaujantis teisės aktais	26
3.2. Nustatant ir skaičiuojant darbo užmokestį Zarasų krašto muziejuje ne visada laikomasi teisės aktų nuostatų	26
3.3. Biudžeto lėšų panaudojimo sutarčių sudarymas turi trūkumų.....	30
3.4. Dėl nesurenkamos vietinės rinkliavos didėja savivaldybės įsiskolinimas.....	35
3.5. Zarasų rajono savivaldybės mero fondas naudojamas pagal paskirtį	36
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	37
PRIEDAI	40

PAGRINDINIAI FAKTAI

64 335 tūkst. Eur

SAVIVALDYBĖS TURTAS

7 343 tūkst. Eur

SAVIVALDYBĖS ĮSIPAREIGOJIMAI

1 466 tūkst. Eur

APYVARTINIŲ LĖŠŲ LIKUTIS METU PRADŽIOJE

23 037 tūkst. Eur

BIUDŽETO PAJAMOS

23 703 tūkst. Eur

BIUDŽETO IŠLAIDOS PROGRAMOMS

26 VSS duomenys konsoliduoti K FAR

32 Asignavimų valdytojų duomenys konsoliduoti B VAR

9 metus iš eilės
nustatome reikšmingų finansinių ataskaitų
rinkinio duomenų iškraipymų

SANTRAUKA

Audito tikslas ir apimtis

Vykdydami Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą¹, Biudžeto sandaros įstatymą², Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymą³ ir Vietos savivaldos įstatymo⁴ reikalavimą prižiūrėti, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai išteklių bei teikti Savivaldybės tarybai išvadą dėl pateikto tvirtinti Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo, atlikome Savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, biudžeto vykdymo, lėšų bei turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais pasirinktose srityse teisėtumo vertinimo auditą. Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus⁵, Tarptautinius audito standartus⁶ ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus⁷. Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu nustatyti dalykai. Nepriklausomos nuomonės dėl Savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių pareiškiamos audito išvadoje, o išvados (išvados ne nuomonės, bet rezultatų forma⁸) dėl savivaldybės biudžeto pateikiamos ataskaitos 3 skyriuje (26 psl.). Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti ataskaitos 1 priede „Audito apimtis ir metodai“.

Pagrindiniai audito rezultatai

SAVIVALDYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO VERTINIMAS

1. Finansinė atskaitomybė neparodo tikro ir teisingo vaizdo apie vietinės reikšmės kelius ir gatves

- Apskaitoje įregistruoti ne visi vietinės reikšmės keliai ir gatvės

Administracijos buhalterinėje apskaitoje 2020 metų pabaigoje buvo neįregistruota 123 vnt. arba 94,0 km vietinės reikšmės kelių ir gatvių, kurie tuo laikotarpiu buvo Savivaldybės tarybos patvirtintame vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąraše (1.1.1 poskyris, 13 psl.).

- Vietinės reikšmės keliai ir gatvės apskaitoje registruojami ne tikrąja verte

¹Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212, 30 str. 1 d.

²Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 2003-12-23 Nr. IX-1946 redakcija, 37 str. 3 d.

³Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 2014-03-25 Nr. XII-802 redakcija, 25 str. 2 d.

⁴Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 2008-09-15 Nr. X-1722 redakcija, 27 str. 1 d. 2 p., 9 d., 10 p.

⁵Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl Valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (2012-06-28 įsakymo Nr. V-171 redakcija su vėlesniais pakeitimais).

⁶Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti Tarptautiniai audito standartai (Lietuvos audito rūmų išversti į lietuvių kalbą).

⁷Finansinio audito ir atitikties audito (TAAIS) standartai, (<http://www.vkontrole.lt/page.aspx?id=347>).

⁸4000 TAAIS INTOSAI atitikties audito standartas, 37 p., 191 p.

Nesilaikant 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ nuostatų, Administracijoje metinės inventorizacijos metu surasti neapskaityti vietinės reikšmės keliai ir gatvės po 2015 metų buhalterinėje apskaitoje buvo įregistruoti ne tikrąja verte, bet simboline vieno euro verte (1.1.2 poskyris, 13 psl.).

2. Atlikus esminį turto pagerinimą nedidinama ilgalaikio turto įsigijimo savikaina ir neskaičiuojamos nusidėvėjimo sąnaudos

Dėl 12-ojo VSAFAS nuostatų nesilaikymo Zarasų rajono savivaldybės administracijoje tvarkant ir apskaitant nebaigtą statybą, Savivaldybės konsoliduotoje Finansinės būklės ataskaitoje ataskaitinio laikotarpio pabaigoje nebaigtos statybos vertė padidinta 4 960,6 tūkst. Eur ir parodyta 2 842,5 tūkst. Eur mažesnė infrastruktūros ir kitų statinių bei 2 118,1 tūkst. Eur mažesnė pastatų vertė, nuo šių sumų neskaičiuotos nusidėvėjimo sąnaudos (1.2 poskyris, 15 psl.).

3. Ne visoms nekilnojamoms kultūros vertybėms prieš rengiant metines finansines ataskaitas nustatyta tikroji vertė

Zarasų krašto muziejuje prieš sudarant 2020 metų finansines ataskaitas, nekilnojamųjų kultūros vertybių tikroji vertė nebuvo nustatyta ir netikslinta. Be to, Muziejuje skirtinguose apskaitos dokumentuose, kuriuose sukaupiti duomenys apie nekilnojamąsias kultūros vertybes, nurodytos skirtingos nekilnojamųjų kultūros vertybių vertės (1.3 poskyris, 16 psl.).

4. Finansinė atskaitomybė neparodo tikro ir teisingo vaizdo apie kilnojamąsias kultūros vertybes

- Apskaitoje įregistruotos ne visos kilnojamąsios kultūros vertybės

Zarasų krašto muziejuje 2020 metų pabaigoje apskaitos registruose buvo neįregistruoti 7 603 muziejiniai eksponatai, kurie tuo metu buvo Muziejaus fonduose (1.4.1 poskyris, 17 psl.).

- Apskaitoje neregistruojama kilnojamųjų kultūros vertybių tikroji vertė

Zarasų krašto muziejuje 2015–2020 metais tikrąją verte buvo įvertinti 9 660 eksponatai, tačiau jų tikroji vertė nebuvo įregistruota apskaitos registruose (1.4.2 poskyris, 18 psl.).

5. Apskaitoje neįregistruoti visi su Savivaldybės gyvenamųjų patalpų atnaujinimu (modernizavimu) susiję ilgalaikiai įsipareigojimai

Administracijos apskaitos registruose su gyvenamųjų patalpų atnaujinimu susiję ilgalaikiai įsipareigojimai 2020 metų pabaigoje buvo sumažinti 85 529 Eur, iš jų: apskaitos registruose iš viso neįregistruota 19 140 Eur įsipareigojimų, 66 389 Eur įsipareigojimų įregistruota kaip finansavimo sumos iš kitų šaltinių (1.5 poskyris, 19 psl.).

6. Zarasų rajono socialinių paslaugų centre finansinių ataskaitų rinkinys parengtas ne pagal apskaitos duomenis, nesilaikant VSAFAS nuostatų ir su klaidomis

Zarasų rajono socialinių paslaugų centre buhalterinė apskaita 2020 metais buvo tvarkoma nesilaikant Buhalterinės apskaitos įstatymo nuostatų, t. y. Centre buhalterinės

apskaitos tvarkymo būdai 2020 metais neužtikrino apskaitos informacijos tinkamumo, objektyvumo ir išsamumo, kompiuterinėje buhalterinės apskaitos programoje registruojant ūkines operacijas ir ūkinius įvykius buvo daromos duomenų suvedimo klaidos, apskaita tvarkoma nesilaikant VSAFAS nuostatų, o metinės finansinės ataskaitos parengtos ne pagal buhalterinių sąskaitų duomenis (1.6 poskyris, 21 psl.).

7. Konsolidavimo įrašai atliekami neaiškiai nurodant koregavimo priežastis ir neparengus juos pagrindžiančių dokumentų

VSAKIS konsolidavimo įrašų pažymose nenurodomos nei kontrolės, nei korektiškumo ataskaitos, iš kurių galima nustatyti, kad reikalingas duomenų koregavimas bei ne visais atvejais jose aiškiai nurodomos koregavimo priežastys (1.7 poskyris, 23 psl.).

8. VSAKIS suformuotose kontrolinėse ataskaitose užfiksuotos konsolidavimo klaidos

Konsolidavimo kontrolinėje ataskaitoje užfiksuota 1 092,4 tūkst. Eur suma, rodanti nekorektišką finansinių ataskaitų konsolidavimą ankstesniuose laikotarpiuose ir 137,3 tūkst. Eur suma, rodanti nekorektišką einamųjų metų finansavimo sumų konsolidavimo procesą (1.8 poskyris, 25 psl.).

SAVIVALDYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ VERTINIMAS

9. 2020 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys parengtas pagal teisės aktų reikalavimus ir atitinka duomenis, iš kurių jis sudarytas

SAVIVALDYBĖS LĖŠŲ IR TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JAIS TEISĖTUMO VERTINIMAS

10. Biudžeto pajamų planas vykdomas vadovaujantis teisės aktais

11. Zarasų krašto muziejuje biudžeto asignavimai darbo užmokesčiui ne visais atvejais naudoti pagal teisės aktų nuostatas

Dėl teisės aktų nuostatų nesilaikymo Zarasų krašto muziejuje nustatant ir skaičiuojant darbo užmokestį, dėl klaidų, neatitikimų ir prieštaravimų vidaus dokumentuose, mes negalėjome gauti pakankamų ir tinkamų įrodymų, kad Kultūros plėtros programos 138,8 tūkst. Eur asignavimai, iš jų 135,2 tūkst. Eur darbo užmokesčiui, 2,1 tūkst. Eur socialinio draudimo įmokoms ir 1,5 tūkst. Eur darbdavių socialinei paramai Zarasų krašto muziejuje panaudoti teisėtai ir ekonomiškai (3.2 poskyris, 26 psl.).

12. Biudžeto lėšų panaudojimo sutarčių sudarymas turi trūkumų

- Biudžeto lėšų naudojimo sutartys sudarytos nesant pakankamam sutarčių sudarymo pagrindui (3.3.1 poskyris, 30 psl.)
- Skiriant lėšas nebiudžetinėms įstaigoms nepakankamai vykdoma Konkurencijos įstatymo 4 straipsnyje viešojo administravimo subjektams nustatyta pareiga užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę (3.3.2 poskyris, 31 psl.)
- Paraiškų vertinimo būdas, skiriant lėšas, neatitinka įstatymuose įtvirtintų pariteto, lygybės, dalyvavimo ir įtraukimo principų (3.3.3 poskyris, 33 psl.)
- Savivaldybėje nėra patvirtintų nuostatų, kaip ir kokiomis procedūromis, esant pažeidimams dėl NVŠ programos vykdymo proceso ar ugdymo kokybės, NVŠ programos atitiktis yra panaikinama (3.3.4 poskyris, 33 psl.)

13. Dėl nesurenkamos vietinės rinkliavos už komunalines atliekas didėja Savivaldybės įsiskolinimai

Savivaldybėje už komunalinių atliekų tvarkymo administravimą mokant iš vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšų ir nuolat nesurenkant šios rinkliavos, įsiskolinimai komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriui kiekvienais metais didėja. Per ataskaitinius metus šis įsiskolinimas padidėjo 75,7 tūkst. Eur ir metų pabaigoje siekė 212,7 tūkst. Eur (3.4 poskyris, 35 psl.).

14. Zarasų rajono savivaldybės mero fondas naudojamas pagal paskirtį

Ataskaitiniais metais į mero fondą gauta 8 150 Eur, reprezentacinėms reikmėms panaudota 7 942 Eur (3.5 poskyris, 36 psl.).

Rekomendacijos

Rekomendacijų, kurios nebuvo pateiktos audituotiems subjektams atskiruose raštuose, įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti ataskaitos dalyje „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“ (37 psl.).

1. Siekiant finansinėse ataskaitose turėti tikrus ir teisingus duomenis apie Savivaldybės vietinės reikšmės kelius ir gatves:

1.1. pakartotinai rekomenduojame apskaitoje įregistruoti visus vietinės reikšmės kelius ir gatves;

1.2. pakartotinai rekomenduojame tikrąją vertę įvertinti apskaitoje simboline vieno euro verte įregistruotus kelius ir gatves.

2. Siekiant turėti tikrus ir teisingus duomenis apie Savivaldybės nebaigtos statybos apimtis bei tikrus ir teisingus duomenis apie eksploatuojamą ilgalaikį materialųjį turtą, pakartotinai rekomenduojame nebaigtoje statyboje sukauptus rekonstrukcijos darbus, juos užbaigus ir objektus pradėjus eksploatuoti, iškelti į kitas turto grupes, didinant jau esamų turto

vienetų įsigijimo vertes ir nusidėvėjimo sąnaudas skaičiuoti nuo kito mėnesio 1 dienos, kai turtas pradedamas naudoti.

3. Siekiant turėti tikrus ir teisingus duomenis apie su Savivaldybės gyvenamųjų pastatų atnaujinimu susijusius ilgalaikius įsipareigojimus, rekomenduojame surinkti visus Savivaldybės gyvenamųjų patalpų atnaujinimo (modernizavimo) darbus, kurie priskirtini esminio pagerinimo darbams, išlaidas pagrindžiančius ir jų apmokėjimą patvirtinančius dokumentus ir, vadovaujantis Finansų ministerijos parengtomis rekomendacijomis, įregistruoti apskaitoje visus su šių patalpų atnaujinimu susijusius Savivaldybės ilgalaikius įsipareigojimus.

4. Siekiant mažinti Savivaldybės įsipareigojimus, rekomenduojame peržiūrėti Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo sutartį ir siūlyti administratoriui ją patikslinti aiškiau apibrėžiant sutarties dalyką, atsiskaitymo sąlygas bei lėšas, iš kurių vykdomi mokėjimai.

5. Siekiant konsoliduotose Savivaldybės finansinėse ataskaitose pateikti tikrus ir teisingus duomenis, rekomenduojame:

5.1. VSAKIS konsoliduojant Savivaldybės finansines ataskaitas konsolidavimo įrašus daryti tik turint juos pagrindžiančius dokumentus;

5.2. VSAKIS atlikti reikiamus koreguojančius konsolidavimo įrašus, kuriais būtų panaikintos konsolidavimo kontrolės ataskaitose fiksuotos konsolidavimo klaidos.

Apie audito metu nustatytas klaidas, neatitikimus, teisės aktų pažeidimus, neturinčius reikšmingos įtakos mūsų nuomonei dėl konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių bei lėšų ir turto naudojimo, valdymo ir disponavimo jais teisės aktų nustatyta tvarka, Administracijos direktorius, konsoliduojamų subjektų vadovai informuoti Zarasų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos raštais, kuriuose mes taip pat pateikėme rekomendacijas nustatytiems trūkumams šalinti ir apskaitos kontrolei gerinti.

IŽANGA

Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymu⁹, Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba kiekvienais metais iki liepos 15 dienos rengia ir reglamente nustatyta tvarka teikia Savivaldybės tarybai išvadą dėl pateikto tvirtinti Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio bei Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo.

Zarasų rajono savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, kurį sudaro konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai, finansinis ir savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais pasirinktose srityse teisėtumo auditas atliktas vykdant Zarasų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veiklos planą¹⁰ ir pavedimą¹¹.

Audituojamas subjektas – Zarasų rajono savivaldybė (Savivaldybės grupė, kurią sudaro rajono Savivaldybės administracija ir savivaldybės kontroliuojami subjektai, kurių finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų duomenys konsoliduojami rengiant 2020 metų Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį). Zarasų rajono savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius parengė Zarasų rajono savivaldybės administracija (identifikavimo kodas – 188753461, adresas: Sėlių a. 22, Zarasai).

Audituojamuoju laikotarpiu Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pareigas ėjo Benjaminas Sakalauskas. Finansų skyriaus vedėjos pareigas audituojamu laikotarpiu ėjo Laima Tuzikienė, Apskaitos skyriaus vedėjos (vyriausiosios buhalterės) – Jolita Zovienė.

Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktorius yra atsakingas už savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą bei už Savivaldybės turto ir Savivaldybės biudžeto asignavimų administravimą, naudojimo teisėtumą, savivaldybės biudžeto vykdymo organizavimą ir Savivaldybės ūkinę ir finansinę veiklą.

Savivaldybės konsoliduojamų subjektų vadovai yra atsakingi už žemesniojo lygio finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių parengimą ir pateikimą bei jiems perduotų savivaldybės turto ir lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams bei efektyvią vidaus kontrolę.

⁹ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 2008-09-15 Nr. X-1722 redakcija, 27 str. 1 d. 2 p., 9 d. 10 p.

¹⁰ Zarasų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2020 m. veiklos planas, patvirtintas 2019-11-07 įsakymu Nr. I-5 ir 2021 m. veiklos planas, patvirtintas 2020-11-06 įsakymu Nr. I-8.

¹¹ Zarasų rajono savivaldybės kontrolieriaus 2020-09-28 pavedimas Nr. 7-2.

Audito metu vertinome 2020 metų Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius. Taip pat vertinome Savivaldybės biudžeto lėšų naudojimą biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo užmokesčio mokėjimui, biudžeto lėšų naudojimą pagal biudžeto lėšų naudojimo sutartis, lėšų naudojimą Savivaldybės mero fonde bei Savivaldybės rekonstruoto nekilnojamojo turto naudojimą. Atliekant auditą taip pat naudojome Zarasų rajono savivaldybės skolos ir galimybių imti ilgalaikes ir trumpalaikę paskolas bei suteikti garantiją audito¹² darbo rezultatais.

Zarasų rajono savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys, kuris parengtas konsoliduojant 26-ių Savivaldybės grupės viešojo sektoriaus subjektų (22 biudžetinių įstaigų, 3 viešųjų įstaigų bei 1 administruojamo išteklių fondo, t. y. Iždo) finansines ataskaitas, auditui gautas 2021-06-04¹³ su 2021-06-09¹⁴ patikslinimu. Detalus viešojo sektoriaus subjektų (toliau – VSS), kurių finansinės ataskaitos konsoliduojamos į Zarasų rajono savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį, sąrašas pateikiamas ataskaitos 3 priede.

Savivaldybės metinį konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį sudaro:

- 1) finansinės būklės ataskaita¹⁵, t. y. finansinė ataskaita, kurioje parodomas visas VSS turtas, finansavimo sumos, įsipareigojimai ir grynasis turtas paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną;
- 2) veiklos rezultatų ataskaita¹⁶, t. y. finansinė ataskaita, kurioje nurodomos visos VSS ataskaitinio laikotarpio pajamos, sąnaudos ir veiklos rezultatai;
- 3) pinigų srautų ataskaita¹⁷, t. y. finansinė ataskaita, kurioje nurodomos visos VSS ataskaitinio laikotarpio pinigų ir pinigų ekvivalentų įplaukos bei išmokos;
- 4) grynojo turto pokyčių ataskaita¹⁸, t. y. finansinė ataskaita, kurioje pateikiami duomenys apie VSS grynojo turto pasikeitimą per ataskaitinį laikotarpį;
- 5) finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas¹⁹, t. y. finansinė ataskaita, kurioje detalizuojamos ir paaiškinamos VSS finansinės būklės, veiklos rezultatų, pinigų srautų ir grynojo

¹² Zarasų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2021-04-27 audito ataskaita Nr. 4-1.

¹³ Zarasų rajono savivaldybės administracijos Finansų skyriaus 2021-06-04 raštas Nr. (20.54 E)-F2-104 „Dėl 2020 metų Zarasų rajono savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio pateikimo“.

¹⁴ Zarasų rajono savivaldybės administracijos Finansų skyriaus 2021-06-09 raštas Nr. (20.54 E)-F2-106 „Dėl patikslintos 2020 metų Zarasų rajono savivaldybės finansinės būklės ataskaitos“.

¹⁵ Auditui pateikta Zarasų rajono savivaldybės Finansinės būklės ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis, 2021-06-09 Nr. F5-67-(20.54 E).

¹⁶ Auditui pateikta Zarasų rajono savivaldybės Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis, 2021-06-03 Nr. F5-49-(20.54 E).

¹⁷ Auditui pateikta Zarasų rajono savivaldybės Pinigų srautų ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis, 2021-06-03 Nr. F5-50-(20.54 E).

¹⁸ Auditui pateikta Zarasų rajono savivaldybės Grynojo turto pokyčių ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis, 2021-06-04 Nr. F5-53-(20.54 E).

¹⁹ Auditui pateiktas Zarasų rajono savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamasis raštas, 2021-06-04 Nr. F5-54-(20.54 E).

turto pokyčių ataskaitose nurodytos sumos, taip pat pateikiama papildoma kitose finansinėse ataskaitose nenurodoma informacija.

Zarasų rajono savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys, kuris parengtas pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos surinktų ir apskaičiuotų administruojamų mokesčių ar įmokų pajamų ataskaitos duomenis bei konsoliduojant 32-ejų Savivaldybės asignavimų valdytojų (22 biudžetinių įstaigų ir 10 seniūnijų) biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo ataskaitas, auditui pateiktas 2021-06-02²⁰. Detalus asignavimų valdytojų, kurių biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo ataskaitos konsoliduojamos į Zarasų rajono savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį, sąrašas pateikiamas ataskaitos 4 priede.

Savivaldybės metinių konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį sudaro:

1) biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo ataskaita²¹, t. y. aukštesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaita, kurioje pateikiamas savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų planas ir jo vykdymas;

2) aukštesniojo lygio biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita²², t. y. biudžeto vykdymo ataskaita, kurioje pateikiama konsoliduota savivaldybės biudžeto išlaidų sąmata ir jos vykdymo duomenys;

3) aukštesniojo lygio biudžeto vykdymo paaiškinamasis raštas²³, t. y. biudžeto vykdymo ataskaita, kurioje paaiškinamos aukštesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitose nurodytos finansinės sumos, taip pat pateikiama papildoma reikšminga kitose aukštesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitose nenurodoma informacija.

Savivaldybės 2020 metų biudžetas buvo vykdomas vadovaujantis 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu²⁴ ir Savivaldybės tarybos sprendimais²⁵. Zarasų rajono savivaldybės biudžeto 2020 metų pajamų planas, įskaitant patikslinimus – 24 632,2 tūkst. Eur²⁶, faktiškai gauta – 23 036,6 tūkst. Eur, paimta paskolų – 2 746,7 tūkst. Eur, iš jų: ilgalaikių – 1 246,7 tūkst. Eur ir trumpalaikių – 1 500,0 tūkst. Eur,

²⁰ Zarasų rajono savivaldybės administracijos 2021-06-02 raštas Nr. (6.28 E)3-812 „Zarasų rajono savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2020 m. gruodžio 31 d. ataskaitos rinkinio pateikimo“.

²¹ Auditui pateiktos Zarasų rajono savivaldybės Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2020 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (Forma Nr. 1-sav. metinė), pajamų ir išlaidų dalys, 2021-02-26 Nr. F5-33-(20.9 E) ir 2021-02-26 Nr. F5-35-(20.9 E).

²² Auditui pateikta Zarasų rajono savivaldybės Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2020 m. gruodžio 31 d. ataskaita (Forma Nr. 2-sav. metinė), 2021-02-26 Nr. F5-36-(20.9 E).

²³ Auditui pateiktas Zarasų rajono savivaldybės 2020 metų biudžeto vykdymo paaiškinamasis raštas, 2021-02-22, be numerio.

²⁴ Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2019-12-17 Nr. XIII-2695.

²⁵ Zarasų rajono savivaldybės biudžetas patvirtintas Zarasų rajono savivaldybės tarybos 2020-02-28 sprendimu Nr. T-(1.2 E)-24, keistas sprendimais: 2020-04-03 Nr. T-52, 2020-06-29 Nr. T-131, 2020-09-25 Nr. T-149, 2020-11-26 Nr. T-175, 2020-12-29 Nr. T-210.

²⁶ Zarasų rajono savivaldybės tarybos 2020-02-28 sprendimas Nr. T-(1.2 E)-24 (2020-12-29 sprendimo Nr. T-210 redakcija), 1 priedas.

nepanaudotų lėšų likutis metų pradžioje – 1 466,4 tūkst. Eur,²⁷. Asignavimų planas, įskaitant patikslinimus – 26 808,7 tūkst. Eur²⁸, programų įgyvendinimui panaudota – 23 702,5 tūkst. Eur asignavimų, gražinta ilgalaikių paskolų – 609,3 tūkst. Eur, nepanaudotų apyvartinių lėšų likutis metų pabaigoje – 1 437,9 tūkst. Eur²⁹. Savivaldybės 7 programų įgyvendinimui biudžeto asignavimai skirti 32-iems asignavimų valdytojams, kurie, pagal Biudžeto sandaros įstatymą³⁰, yra atsakingi už programų vykdymą, programų sąmatų sudarymą ir jų vykdymą, neviršijant patvirtintų asignavimų sumų, už paskirtų asignavimų efektyvų, atitinkantį programoje nustatytus tikslus ir rezultatyvų naudojimą.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus³¹, Tarptautinius audito standartus³² ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus³³.

Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiai aprašyti ataskaitos 2 priede „Audito apimtis ir metodai“.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausomos nuomonės dėl Zarasų rajono savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio ir konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio pareiškiamos audito išvadoje, kuri, vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 2 punktu ir 9 dalies 10 punktu, teikiama Savivaldybės tarybai. Išvados (išvados ne nuomonės, bet rezultatų forma³⁴) dėl savivaldybės biudžeto pateikiamos ataskaitos 3 skyriuje.

²⁷ Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2020 m. gruodžio 31 d. ataskaita (Forma Nr. 1-sav.), 2021-02-26 Nr. F5-33-(20.9 E) ir Nr. F5-35-(20.9 E).

²⁸ Zarasų rajono savivaldybės tarybos 2020-02-28 sprendimas Nr. T-(1.2 E)-24 (2020-12-29 sprendimo Nr. T-210 redakcija) 2, 3 priedai.

²⁹ Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2020 m. gruodžio 31 d. ataskaita (Forma Nr. 1-sav.), 2021-02-26 Nr. F5-33-(20.9 E) ir Nr. F5-35-(20.9 E), Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2020 m. gruodžio 31 d. ataskaita (Forma Nr. 2-sav.), 2021-02-26 Nr. F5-36-(20.09 E).

³⁰ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 2003-12-23, Nr. IX-1946, 7 str. 1 p.

³¹ Lietuvos Respublikos Valstybės kontrolieriaus 2002 m. vasario 21 d. įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (2012 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. V-171 redakcija).

³² Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti tarptautiniai audito standartai (Lietuvos audito rūmų išversti į lietuvių kalbą, <http://lar.lt/www/new/page.php?326>).

³³ Finansinio audito ir atitikties audito (TAAIS) standartai, (<http://www.vkontrolė.lt/page.aspx?id=347>).

³⁴ 4000 TAAIS INTOSAI atitikties audito standartas, 37 p., 191 p.

AUDITO REZULTATAI

1. SAVIVALDYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO VERTINIMAS

1.1. Finansinė atskaitomybė neparodo tikro ir teisingo vaizdo apie vietinės reikšmės kelius ir gatves

1.1.1. Apskaitoje įregistruoti ne visi vietinės reikšmės keliai ir gatvės

Zarasų rajono savivaldybėje 2020 metų pabaigoje galiojo rajono Savivaldybės tarybos 2020-11-26 nauja redakcija patvirtintas³⁵ Zarasų rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąrašas (toliau – sąrašas). Sąrašas parengtas pagal VĮ Transporto ir kelių tyrimo instituto 2007–2010 metais atliktą techninę inventorizaciją su 2020 metų aktualiais pakeitimais ir patikslinimais. Naujos redakcijos sąrašė patvirtinti 1 239,4 km ilgio 1 166 Zarasų rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausantys vietinės reikšmės keliai ir gatvės. Atlikus Administracijos buhalterinėje apskaitoje įregistruotų kelių ir gatvių auditą, nustatyta, kad 2020 metų pabaigoje buhalterinėje apskaitoje buvo neįregistruota 123 vnt. arba 94,0 km vietinės reikšmės kelių ir gatvių, kurie tuo laikotarpiu buvo Savivaldybės tarybos patvirtintame sąrašė³⁶. Per 2020 metus po kadastrinių matavimų apskaitoje įregistruotas tik 1 vietinės reikšmės kelias ir neįregistruotas nei vienas iš 12 šiais metais naujai į sąrašė³⁷ įtrauktų kelių ir gatvių. Daugiausiai buhalterinėje apskaitoje neįregistruota kelių ir gatvių, esančių Zarasų seniūnijoje – 82 vnt. arba 74,9 km ir Dusetų seniūnijoje – 36 vnt. arba 16,5 km. Degučių, Imbrado, Salako, Suvieko ir Zarasų miesto seniūnijose apskaitos registruose neįregistruota po 1 vietinės reikšmės kelią ar gatvę.

1.1.2. Vietinės reikšmės keliai ir gatvės apskaitoje registruojami ne tikrąja verte

Vadovaujantis 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“³⁸ nuostatomis bei atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuomonę³⁹, 2015 ir vėlesniais metais inventorizacijos metu surasti keliai buhalterinėje apskaitoje turi būti registruojami ne simbole vieno euro verte, bet tikrąja verte bei vadovaujantis 7-ojo VSAFAS „Apskaitos politikos,

³⁵ Zarasų rajono savivaldybės tarybos 2020-11-26 sprendimas Nr. T-197 „Dėl Zarasų rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašo patvirtinimo“.

³⁶ Ten pat.

³⁷ Ten pat.

³⁸ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009-12-22 įsakymu Nr. 1K-466 nauja redakcija patvirtintas 12-asis VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“, 25 p., 26 p.

³⁹ Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Audito, apskaitos ir nemokumo valdymo departamento 2015-03-17 atsakymas į 2015-03-09 klausimą Nr. 19319.

apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas⁴⁰ 19 punkto nuostatomis. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. gruodžio 2 d. įsakyme Nr. 1K-413⁴¹ nurodyta, kad iki 2015 m. sausio 1 d. įsigyto (gauto) ilgalaikio materialiojo turto, apskaitos registruose nurodyta simbolinė turto vertė nekeičiama.

Nesilaikant 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“⁴² nuostatų, Administracijoje metinės inventorizacijos metu surasti neapskaityti vietinės reikšmės keliai ir gatvės po 2015 metų buhalterinėje apskaitoje buvo įregistruoti ne tikrąja verte, bet simboline vieno euro verte. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje šešiose seniūnijose (Antazavės, Degučių, Dusetų, Suvieko, Zarasų ir Zarasų miesto) simboline vieno euro verte iš viso įregistruoti 226 vietinės reikšmės keliai ir gatvės.

Pažymėtina, kad visos aukščiau nurodytos klaidos ir neatitikimai susiję tik su iš savivaldybės biudžeto lėšų finansuojamų vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaita.

Dėl aukščiau nurodytų klaidų ir neatitikimų mes **negalime patvirtinti, kad** Administracijos Finansinės būklės ataskaitoje paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną eilutėje infrastruktūros ir kiti statiniai **1 023 695 Eur** dalimi **vietinės reikšmės keliai ir gatvės** bei **finansavimo sumų likučiai** iš savivaldybės biudžeto lėšų **parodyti teisingomis ir tikromis vertėmis.**

Dėl 12-ojo VSAFAS nuostatų nesilaikymo ilgalaikį turtą registruoti tikrąja verte ir dėl netikslios vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaitos, mes negalime patvirtinti, kad Zarasų rajono savivaldybės konsoliduotoje Finansinės būklės ataskaitoje ataskaitinio laikotarpio pabaigoje infrastruktūros ir kiti statiniai bei Savivaldybės sukauptas perviršis 1 023,7 tūkst. Eur dalimi parodyti tikromis ir teisingomis sumomis bei šia dalimi negalime patvirtinti Grynojo turto pokyčių ataskaitoje prieš nuosavybės metodo įtaką sukaupto perviršio tikrumo.

Atkreiptinas dėmesys, kad atliekant Zarasų rajono savivaldybės 2017–2019 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo auditą, Administracija įsipareigojo⁴³ sudaryti darbo grupę vietinės reikšmės kelių ir gatvių įvertinimo metodikos parengimui ir, vadovaujantis parengta metodika, įvertinti apskaitoje neįregistruotus ir simboline vieno euro verte įregistruotus kelius ir gatves bei juos įregistruoti buhalterinėje

⁴⁰ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009-12-16 įsakymu Nr. 1K-456 nauja redakcija patvirtintas 7-asis VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“, 19 p.

⁴¹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014-12-02 įsakymas Nr. 1K-413 „Dėl finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. įsakymo Nr. 1K-174 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 12-ojo standarto patvirtinimo“ pakeitimo“, 2.1 p.

⁴² Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009-12-22 įsakymu Nr. 1K-466 nauja redakcija patvirtintas 12-asis VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“, 25 p., 26 p.

⁴³ Zarasų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos audito ataskaitų rekomendacijų įgyvendinimo planai: 2018-07-12 Nr. 4-4 ir 2019-07-12 Nr. 4-2, 2020-07-15 Nr. 4-3.

apskaitoje. Rekomendacijos įgyvendinimo terminas buvo numatytas iki 2018-12-31, vėliau Statybos ir komunalinio ūkio skyrius metodiką turėjo parengti iki 2019-10-31 ir 2020-10-01, Apskaitos skyrius kelius ir gatves įregistruoti bei vertes apskaitos registruose pakeisti atitinkamai iki 2019 metų, vėliau iki 2020 metų pabaigos. Tačiau nei iki 2020 metų pabaigos, nei iki šios ataskaitos parengimo dienos metodika neparengta. Todėl per 2020 metus iš klaidingai simboline vieno euro verte įvertintų kelių ir gatvių po šiais metais atliktų kadastrinių matavimų ir nuosavybės teisės įregistravimo Nekilnojamojo turto registre tikrąja verte buvo įvertintas tik vienas kelias ir viena gatvė. Akivaizdu, kad esant tokiems lėtiems vietinės reikšmės kelių ir gatvių kadastrinių matavimų tempams, tikrąją jų vertę nustatant tik pagal Nekilnojamojo turto registro nustatomas vertes, Savivaldybės finansinių ataskaitų duomenys apie vietinės reikšmės kelius ir gatves dar ilgai nebus tikri ir teisingi.

1.2. Atlikus esminį turto pagerinimą nedidinama ilgalaikio turto įsigijimo savikaina ir neskaičiuojamos nusidėvėjimo sąnaudos

Vadovaujantis 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“⁴⁴ nuostatomis, atlikus esminį turto pagerinimą, didinama atitinkamo ilgalaikio materialiojo turto vieneto įsigijimo savikaina, o nusidėvėjimo skaičiavimas tikslinamas nuo kito mėnesio, kurį esminio turto pagerinimo darbai buvo baigti.

Administracijoje po turto rekonstrukcijos darbų, priskirtinų esminiams turto pagerinimo darbams, pabaigos ne visada laiku didinamos rekonstruotų turto vienetų įsigijimo vertės. 2020 metų pabaigoje Administracijoje nebaigtoje statyboje buvo įregistruota 2 424 406 Eur vertės 16 turto vienetų techninių projektų su rekonstrukcijos darbais, kurie užbaigti 2017 ir ankstesniais metais (arba darbai nevykdomi nuo 2010-2012 metų) bei 2 536 204 Eur vertės 10 objektų, kurių rekonstrukcijos ar remonto darbai baigti 2020 metais. Ataskaitinių metų pabaigoje Administracijoje 2020 ir ankstesniais metais rekonstruoti ar kapitališkai suremontuoti 26 turto vienetai buvo pilnai eksploatuojami, todėl, vadovaujantis 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“⁴⁵ nuostatomis, nebaigtoje statyboje sukauptomis vertėmis turėjo būti padidintos rekonstruotų ar suremontuotų turto vienetų įsigijimo savikainos ir nusidėvėjimo sąnaudos pradėtos skaičiuoti nuo padidintų verčių.

Dėl to Administracijos Finansinės būklės ataskaitoje paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną **4 960 610 Eur padidinta nebaigtos statybos likutinė vertė (įsigijimo vertė) ir parodyta**

⁴⁴ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009-12-22 įsakymu Nr. 1K-466 nauja redakcija patvirtintas 12-asis VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“, 32.1 p., 33 p.

⁴⁵ Ten pat.

2 842 464 Eur mažesnė infrastruktūros ir kitų statinių bei 2 118 146 Eur mažesnė pastatų vertė, nuo šių sumų neskaičiuotos nusidėvėjimo sąnaudos.

Dėl 12-ojo VSAFAS nuostatų nesilaikymo Zarasų rajono savivaldybės administracijoje tvarkant ir apskaitant nebaigtą statybą, Zarasų rajono savivaldybės konsoliduotoje Finansinės būklės ataskaitoje ataskaitinio laikotarpio pabaigoje nebaigtos statybos vertė padidinta 4 960,6 tūkst. Eur ir parodyta 2 842,5 tūkst. Eur mažesnė infrastruktūros ir kitų statinių bei 2 118,1 tūkst. Eur mažesnė pastatų vertė, nuo šių sumų neskaičiuotos nusidėvėjimo sąnaudos.

Atkreiptinas dėmesys, kad atliekant ankstesnių metų biudžeto vykdymo ir konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių auditus⁴⁶ nustatydavome faktus, kad Administracijoje nebaigtoje statyboje įregistruoti baigti rekonstruoti ir kitose ilgalaikio turto grupėse registruotini turto vienetai ir teikdavome rekomendacijas imtis priemonių, kad nebaigtoje statyboje sukaupti rekonstrukcijos darbai, užbaigus darbus ir objektus pradėjus eksploatuoti, būtų laiku iškeliami į kitas turto grupes, didinant jau esamų turto vienetų įsigijimo vertes bei nustatyti asmenis, dėl kurių neveiklumo šie darbai nebuvo laiku atliekami. Iki 2016 metų pabaigos rekomendacijos dalinai buvo vykdomos (2013 metų pabaigoje buvo 52 iškeltini objektai, 2016 metų pabaigoje – 5). Tačiau nuo 2017 metų Statybos ir komunalinio ūkio skyriuje pradėjus keistis atsakingiems asmenims, užbaigus darbus ir objektus pradėjus eksploatuoti, nebaigtoje statyboje sukaupti rekonstrukcijos darbai vėl buvo vangiai iškeliami į kitas turto grupes. Todėl 2017 metų pabaigoje tokių objektų skaičius išaugo iki 17 vienetų, o 2018 metų pabaigoje pasiekė 29 vienetus. Vėl pasikeitus atsakingiems asmenims, 2019 metais rekomendacija pradėta vykdyti, tačiau nepakankamai sparčiai, nes metų pabaigoje iš nebaigtos statybos į kitas turto grupes iškeltinų objektų dar buvo likę 19 vienetų, o 2020 metais procesas sulėtėjo ir metų pabaigoje tokių objektų skaičius vėl išaugo iki 26 vienetų.

1.3. Ne visoms nekilnojamoms kultūros vertybėms prieš rengiant metines finansines ataskaitas nustatyta tikroji vertė

Vadovaujantis 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“⁴⁷ nuostatomis, nekilnojamosios kultūros vertybės po pirminio pripažinimo finansinėse ataskaitose turi būti rodomos tikraja verte, kuri turi būti patikslinama kiekvienų finansinių metų pabaigoje, prieš rengiant metines finansines ataskaitas. Nesilaikant šių nuostatų, Zarasų krašto muziejuje (toliau –

⁴⁶ Zarasų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos auditų ataskaitos: 2020-07-15 Nr. 4-3, 1.2 p.; 2019-07-12 Nr. 4-2, 1.2 p.; 2018-07-12 Nr. 4-4, 1.2 p.; 2017-07-14 Nr. 4-4, 3.1 p.; 2016-07-15 Nr. 4-4, 3.2 p.; 2015-07-15 Nr. 4-4, 3.2 p.; 2014-07-15 Nr. 4-3, 3.2 p.

⁴⁷ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009-12-22 įsakymu Nr. 1K-466 nauja redakcija patvirtintas 12-asis VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“, 42 p., 61 p., 65 p.

Muziejus) prieš sudarant 2020 metų finansines ataskaitas, nekilnojamųjų kultūros vertybių tikroji vertė nebuvo nustatyta ir netikslinta.

Be to, Muziejuje skirtinguose apskaitos dokumentuose, kuriuose sukaupti duomenys apie nekilnojamąsias kultūros vertybes, nurodytos skirtingos nekilnojamųjų kultūros vertybių vertės⁴⁸.

Atsižvelgiant į tai, mes **negalime patvirtinti**, kad Muziejaus Finansinės būklės ataskaitoje paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną nurodyta **399 294 Eur nekilnojamųjų kultūros vertybių vertė yra tikra ir teisinga bei finansavimo sumų likučiai iš savivaldybės biudžeto lėšų 105 690 Eur dalimi, iš valstybės biudžeto lėšų 111 618 Eur dalimi ir ES lėšų 181 986 Eur dalimi parodyti teisingomis ir tikromis vertėmis.**

Dėl nekilnojamųjų kultūros vertybių tikrosios vertės netikslinimo prieš rengiant finansines ataskaitas Zarasų krašto muziejuje, mes negalime patvirtinti, kad Zarasų rajono savivaldybės konsoliduotoje Finansinės būklės ataskaitoje ataskaitinio laikotarpio pabaigoje nekilnojamosios kultūros vertybės 399,3 tūkst. Eur dalimi, finansavimo sumos iš valstybės biudžeto lėšų 111,6 tūkst. Eur ir Europos Sąjungos lėšų 182,0 tūkst. Eur dalimis bei sukauptas perviršis 105,7 tūkst. Eur dalimi parodyti tikromis ir teisingomis sumomis bei negalime patvirtinti Grynojo turto pokyčių ataskaitoje prieš nuosavybės metodo įtaką sukaupto perviršio tikrumo 105,7 tūkst. Eur dalimi.

Atkreiptinas dėmesys, kad atliekant 2019 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio ir savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais audita⁴⁹ taip pat nustatėme, kad Muziejuje nekilnojamosios kultūros vertybės nevertintos tikrąja verte. Tuo metu dirbusi įstaigos finansininkė įsipareigojo prieš sudarant finansines ataskaitas inicijuoti nekilnojamųjų kultūros vertybių tikrosios vertės nustatymą. Tačiau, finansininkams pasikeitus, nekilnojamosios kultūros vertybės Muziejuje finansinėse ataskaitose vėl rodomos ne tikrąja verte.

1.4. Finansinė atskaitomybė neparodo tikro ir teisingo vaizdo apie kilnojamąsias kultūros vertybes

1.4.1. Apskaitoje įregistruotos ne visos kilnojamosios kultūros vertybės

Muziejuje 2020 metų pabaigoje pagrindiniame ir pagalbiniam fonduose iš viso buvo sukaupta 23 206 eksponatų. Tačiau, pagal auditui pateiktus buhalterinės apskaitos dokumentus, 2020-12-31 dienai Muziejaus buhalterinėje apskaitoje muziejinių vertybių balansinėje sąskaitoje buvo įregistruoti 15 573 eksponatai, antikvarinių ir meno kūrinių bei kitų kilnojamųjų kultūros

⁴⁸ Ilgalaikio turto likučių žiniaraštyje ir Ilgalaikio turto nusidėvėjimo skaičiavimo žiniaraštyje nekilnojamųjų kultūros vertybių likutinė vertė 2020-12-31 – 395 645,57 Eur, Didžiojoje knygoje ir sąskaitos apyvartos žiniaraščiuose – 399 293,88 Eur.

⁴⁹ Zarasų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2020-07-15 audito ataskaita Nr. 4-3, 1.3 p.

vertybių balansinėse sąskaitose dar buvo įregistruota 30 eksponatų. Iš viso Muziejaus buhalterinėje apskaitoje 2020-12-31 buvo įregistruota 15 603 eksponatų, t. y. 7 603 eksponatais mažiau nei faktiškai buvo sukaupta muziejinių vertybių fonduose.

Pastebėtina, kad Muziejuje per 2015 metus ir 2017–2020 metus buhalterinės apskaitos registruose nebuvo įregistruotas nei vienas nemokamai gautas muziejinių vertybių eksponatas, nors faktiškai nurodytu laikotarpiu nemokamai gauta 4 340 eksponatų. 2016 metais buhalterinėje apskaitoje įregistruota 18 nemokamai gautų eksponatų, nors faktiškai šiais metais nemokamai gauta 514 eksponatų.

1.4.2. Apskaitoje neregistruojama kilnojamųjų kultūros vertybių tikroji vertė

Vadovaujantis 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“⁵⁰ nuostatomis, kilnojamosios kultūros vertybės, kurioms priskiriamos ir muziejų fondų vertybės, po pirminio pripažinimo finansinėse ataskaitose turi būti rodomos tikrąja verte. Muziejinių vertybių, kurios ilgalaikio materialiojo turto apskaitoje pirminio pripažinimo metu buvo registruotos simboline vieno euro (ar vieno lito) verte, tikrosios vertės nustatymui Kultūros ministras patvirtino Muziejinių vertybių (eksponatų) vertinimo metodines rekomendacijas⁵¹ bei Muziejuose saugomų kilnojamųjų kultūros vertybių vertinimo tikrąja verte metodiką⁵². Rekomendacijose⁵³ eksponatų vertinimą rekomenduojama baigti iki 2020-12-31. Tačiau pagal auditui pateiktą informaciją 2020-12-31 Muziejuje iš turimų 23 206 eksponatų tikrąja verte buvo įvertinta 16 345 eksponatų, t. y. 70,4 proc. visų turimų eksponatų.

Vadovaujantis Rekomendacijų⁵⁴ 6 punkto nuostatomis, eksponatų vertinimo komisijos sprendimai turi būti protokoluojami ir protokolų išrašai perduodami muziejaus buhalterijai. Vadovaudamasi išrašu, muziejaus buhalterija turi tikslinti anksčiau registruotus įrašus apie eksponatų tikrąją vertę ilgalaikio materialiojo turto apskaitoje bei eksponatų vertės pokytį (padidėjimą ar sumažėjimą) turi registruoti grynojo turto tikrosios vertės rezervo sąskaitoje.

Muziejuje 2015–2020 metų laikotarpyje eksponatų vertinimo komisija tikrąja verte įvertino 9 660 pagrindiniame fonde sukaupytų eksponatų bendra 47 375 Eur verte, tačiau, pagal auditui pateiktus apskaitos registrus, šiuo laikotarpiu buhalterinėje apskaitoje nebuvo registruojama nei muziejinių vertybių tikroji vertė, nei tikrosios vertės rezervo pokyčiai.

⁵⁰ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009-12-22 įsakymu Nr. 1K-466 nauja redakcija patvirtintas 12-asis VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“, 42 p., 61 p., 65 p.

⁵¹ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2010-08-20 įsakymu Nr. IV-446 patvirtintos Muziejinių vertybių (eksponatų) vertinimo metodinės rekomendacijos.

⁵² Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2015-01-07 įsakymu Nr. IV-3 patvirtinta Muziejuose saugomų kilnojamųjų kultūros vertybių vertinimo tikrąja verte metodika.

⁵³ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2010-08-20 įsakymu Nr. IV-446 patvirtintos Muziejinių vertybių (eksponatų) vertinimo metodinės rekomendacijos, 18 p.

⁵⁴ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2010-08-20 įsakymu Nr. IV-446 patvirtintos Muziejinių vertybių (eksponatų) vertinimo metodinės rekomendacijos, 6 p.

Atsižvelgiant į tai, mes **negalime patvirtinti**, kad Muziejaus Finansinės būklės ataskaitoje paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną nurodyta **85 858 Eur kilnojamųjų kultūros vertybių vertė yra tikra ir teisinga bei finansavimo sumų likučiai iš savivaldybės biudžeto lėšų 10 266 Eur dalimi, iš valstybės biudžeto lėšų 7 164 Eur dalimi, iš kitų šaltinių 10 043 Eur suma, tikrosios vertės rezervas 13 248 Eur suma ir grynasis turtas 45 137 Eur dalimi parodyti tikromis ir teisingomis vertėmis.**

Dėl kilnojamųjų kultūros vertybių bei tikrosios vertės neregistravimo Zarasų krašto muziejaus buhalterinės apskaitos registruose, mes negalime patvirtinti, kad Zarasų rajono savivaldybės konsoliduotoje Finansinės būklės ataskaitoje ataskaitinio laikotarpio pabaigoje kilnojamosios kultūros vertybės 85,9 tūkst. Eur dalimi, finansavimo sumos iš valstybės biudžeto lėšų 7,2 tūkst. Eur ir kitų šaltinių 10,0 tūkst. Eur dalimis, rezervai 13,2 tūkst. Eur dalimi bei sukauptas perviršis 55,5 tūkst. Eur dalimi parodyti tikromis ir teisingomis sumomis bei negalime patvirtinti Grynojo turto pokyčių ataskaitoje prieš nuosavybės metodo įtaką sukaupto perviršio tikrumo 55,5 tūkst. Eur dalimi bei tikrosios vertės rezervo 13,2 tūkst. Eur dalimi tikrumo.

1.5. Apskaitoje neįregistruoti visi su savivaldybės gyvenamųjų patalpų atnaujinimu (modernizavimu) susiję ilgalaikiai įsipareigojimai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministerijos rekomendacijomis⁵⁵, atnaujinant savivaldybės nuosavybės teise valdomas gyvenamąsias patalpas pagal daugiabučių namų modernizavimo programą (toliau – DNMP) paskolos lėšomis apmokėjus už atliktus statybos ir kitus darbus, Administracijos apskaitoje turi būti registruojami ilgalaikiai įsipareigojimai. Nesilaikant šios nuostatos, iš daugiabučių namų atnaujinimo administratoriaus gavus informaciją apie statybos darbų apmokėjimą, Administracijos apskaitoje registruojami ne ilgalaikiai įsipareigojimai, bet iš kitų šaltinių gautos finansavimo sumos. Dėl netinkamo ūkinių operacijų registravimo apskaitos registruose 2020 metų pabaigoje Administracijos apskaitos registruose 66 389 Eur suma nepagrįstai padidintos iš kitų šaltinių gautos finansavimo sumos ir šia suma sumažinti ilgalaikiai įsipareigojimai.

Be to, dėl nesusikalbėjimo tarp Administracijos atsakingų specialistų ir DNMP Administratoriaus bei nesukurtos aiškios ir visiems vienodai suprantamos informacijos ir dokumentų pateikimo tvarkos, Administracijos Apskaitos skyriui negavus visų esminiam turto pagerinimui priskirtinų darbų bei ilgalaikių paskolų grąžinimo dokumentų ar juos gavus ne laiku Administracijos apskaitos registruose 2020 metų pabaigoje liko neįregistruota 19 140 Eur

⁵⁵ Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Audito, apskaitos ir nemokumo valdymo departamento 2017-11-06 redakcijos rekomendacijos Nr. TR-6/2017-12 „Dėl savivaldybėms nuosavybės teise priklausančių gyvenamųjų patalpų atnaujinimo, įgyvendinant daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programą, išlaidų ir valstybės paramos buhalterinės apskaitos“.

ilgalaikių įsipareigojimų ir tuo pačiu neįregistruota: gyvenamųjų namų vertės padidinimo 3 703 Eur, parduoti skirto ilgalaikio turto 7 266 Eur verte, gyvenamųjų namų esminio pagerinimo darbų 2 591 Eur, baigus renovacijos darbus 5 057 Eur suma nepadidinta renovuoto buto vertė bei 523 Eur suma padidinta ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis.

Dėl to Administracijos Finansinės būklės ataskaitoje paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną **sumažinti ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai 85 529 Eur, pastatų vertė – 8 760 Eur, parduoti skirtas ilgalaikis turtas – 7 266 Eur sumomis ir padidintos finansavimo sumos iš kitų šaltinių 71 446 Eur, nebaigta statyba – 2 466 Eur, ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis – 523 Eur sumomis.**

Dėl Finansų ministerijos rekomendacijų nesilaikymo Zarasų rajono savivaldybės administracijoje apskaitant daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) darbus bei dėl negaunamų ar ne laiku gaunamų dokumentų, Zarasų rajono savivaldybės konsoliduotoje Finansinės būklės ataskaitoje ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sumažinti ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai – 85,5 tūkst. Eur, pastatų vertė – 8,8 tūkst. Eur ir parduoti skirtas ilgalaikis turtas – 7,3 tūkst. Eur bei padidintos finansavimo sumos iš kitų šaltinių – 71,4 tūkst. Eur, nebaigta statyba – 2,5 tūkst. Eur ir ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis – 0,5 tūkst. Eur.

Atkreiptinas dėmesys, kad atliekant Zarasų rajono savivaldybės 2018 m. sausio 1 d. skolos ir galimybių imti ilgalaikę paskolą auditą⁵⁶, buvome nustatę, kad nesilaikant Finansų ministerijos rekomendacijų⁵⁷ nuostatų tuo metu Administracijos apskaitoje nebuvo registruojami nei savivaldybės gyvenamųjų patalpų esminio pagerinimo darbai, nei įsipareigojimai bei nebuvo didinama jau atnaujintų gyvenamųjų patalpų įsigijimo savikaina. Audito metu Administracijai pateikėme rekomendaciją inventorizuoti ir apskaitoje įregistruoti su savivaldybės gyvenamųjų patalpų atnaujinamu susijusius įsipareigojimus ir turtą. Įgyvendinant rekomendaciją nuo 2018 metų Administracijos Apskaitos skyriuje buvo pradėti registruoti atnaujinamų savivaldybės gyvenamųjų patalpų esminio pagerinimo darbai, įsipareigojimai bei, užbaigus atnaujinimo darbus, pradėta didinti gyvenamųjų patalpų įsigijimo savikaina. Atliekant Zarasų rajono savivaldybės 2019 m. sausio 1 d. skolos ir galimybių imti ilgalaikę paskolą auditą, vėl nustatėme, kad Administratorius reikiamus dokumentus Administracijai teikė ne visada laiku ir

⁵⁶ Zarasų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2018-04-20 audito ataskaita Nr. 4-3 „Dėl Zarasų rajono savivaldybės skolos ir galimybių imti iki 589,3 tūkst. eurų ilgalaikę paskolą 2018–2020 metų strateginiame veiklos plane patvirtintiems investicijų projektams finansuoti“, 3.2 p.

⁵⁷ Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Audito, apskaitos ir nemokumo valdymo departamento 2017-11-06 redakcijos rekomendacijos Nr. TR-6/2017-12 „Dėl savivaldybėms nuosavybės teise priklausančių gyvenamųjų patalpų atnaujinimo, įgyvendinant daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programą, išlaidų ir valstybės paramos buhalterinės apskaitos“, 40 p.

atsakingai⁵⁸ ir teikėme rekomendaciją dėl dokumentų gavimo laiku ir tinkamų registruoti operacijas apskaitos registruose. Tačiau šio audito metu vėl nustatėme, kad dėl nesusikalbėjimo bei nesukurtos aiškios ir visiems vienodai suprantamos informacijos ir dokumentų pateikimo tvarkos (ar sistemos), Apskaitos skyriui pateikiami ne visi su savivaldybės gyvenamųjų patalpų modernizavimu susiję dokumentai, ne visada jie pateikiami laiku ir teisingi.

1.6. Zarasų rajono socialinių paslaugų centre finansinių ataskaitų rinkinys parengtas ne pagal apskaitos duomenis, nesilaikant VSAFAS nuostatų ir su klaidomis

Ūkio subjektų, tarp jų ir biudžetinių įstaigų turto, finansavimo sumų, įsipareigojimų, grynojo turto buhalterinę apskaitą, jos organizavimą ir tvarkymą reglamentuoja Buhalterinės apskaitos įstatymas⁵⁹. Vadovaujantis įstatymo⁶⁰ nuostatomis, ūkio subjektai apskaitą turi tvarkyti taip, kad apskaitos informacija būtų tinkama, objektyvi, palyginama ir išsami bei būtų naudinga vidaus ir išorės informacijos vartotojams ir užtikrintų finansinių ataskaitų sudarymą pagal VSAFAS, o finansinės ataskaitos būtų sudaromos pagal buhalterinėse sąskaitose sukauptus duomenis.

Zarasų rajono socialinių paslaugų centre (toliau – Centras) buhalterinė apskaita 2020 metais buvo tvarkoma nesilaikant minėtų Buhalterinės apskaitos įstatymo⁶¹ nuostatų, t. y. Centre buhalterinės apskaitos tvarkymo būdai 2020 metais neužtikrino apskaitos informacijos tinkamumo, objektyvumo ir išsamumo, kompiuterinėje buhalterinės apskaitos programoje registruojant ūkines operacijas ir ūkinius įvykius buvo daromos duomenų suvedimo klaidos, apskaita tvarkoma nesilaikant VSAFAS nuostatų, o metinės finansinės ataskaitos parengtos ne pagal buhalterinių sąskaitų duomenis:

- finansinės ataskaitos parengtos ne pagal buhalterinių sąskaitų duomenis, nes nei vienas finansinėse ataskaitose pateiktas skaičius neatitinka auditui pateiktų buhalterinėse sąskaitose sukauptų duomenų. Auditui pateikiant finansinių ataskaitų rinkinį Centro vyr. buhalterė taip pat nurodė⁶², kad „Didžiosios knygos (bandomojo balanso) duomenys metų pabaigai neatitinka duomenų pateiktų į ataskaitas“, ataskaitos nepagrįstos dokumentais. Atsižvelgiant į tai nebuvo parengtas ir metinių finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas;

- dėl į kompiuterinę buhalterinės apskaitos programą nesuvestų ar klaidingai suvestų ūkinių operacijų, turto apskaitai skirtose buhalterinėse sąskaitose (pinigų, sukauptų finansavimo bei kitų gautinų sumų) metų pabaigoje rodomi kredito (minusiniai) likučiai (195 640 Eur), o

⁵⁸ Zarasų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2019-06-10 raštas Nr. 2-38 „Dėl Zarasų rajono savivaldybės skolos audito metu nustatytų dalykų“, 4 p.

⁵⁹ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas, 2001-11-06, Nr. IX-574.

⁶⁰ Tas pats, 3 str. 4 p., 4 str., 6 str. 2 d., 12, str., 17 str.

⁶¹ Tas pats.

⁶² Zarasų rajono socialinių paslaugų centro 2020-05-11 raštas Nr. 2-388 (1.12) „Dėl 2020 metų finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamojo rašto“.

įsipareigojimų buhalterinėse sąskaitose (tiekėjams mokėtinos sumos ir visos su darbo užmokesčiu susijusios mokėtinos sumos) – debeto likučiai (142 109 Eur);

- pagal auditui pateiktus apskaitoje sukauptus finansavimo sumų duomenis 2020 metų pabaigoje Centras finansavimo sumų panaudojo daugiau nei jų yra gavęs (7 486 Eur);

- dėl į kompiuterinę buhalterinės apskaitos programą nesuvestų ar klaidingai suvestų ūkinių operacijų, Centre netgi nesutampa faktiškai banko sąskaitose esančių pinigų likučiai su kompiuterinės buhalterinės apskaitos programoje apskaitytomis lėšomis. Pagal banko išrašus, ataskaitinio laikotarpio pabaigoje banko sąskaitose Centras turėjo 25 969 Eur, o pagal auditui pateiktos Didžiosios knygos (pagal kurios duomenis turėjo būti parengtas ir konsolidavimui pateiktas Centro metinių finansinių ataskaitų rinkinys) duomenis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje bendras Centro turimų lėšų likutis turėtų būti 626 Eur;

- iš Savivaldybės administracijos gautos trečiųjų asmenų lėšos, t. y. socialinę riziką patiriančių asmenų socialinės pašalpos, vienkartinės pašalpos, išmokos vaikams, lėšos mokinio reikmenims įsigyti ir kitos išmokos klaidingai apskaitytos ne kaip tretiesiems asmenims mokėtinos sumos, bet kaip Centro pajamos. O šias lėšas panaudojus konkrečių socialinę riziką patiriančių asmenų bei jų vaikų reikmėms, vėlgi klaidingai apskaitoma kaip Centro socialinių išmokų sąnaudos. Dėl šios klaidos Centro Veiklos rezultatų ataskaitoje nepagrįstai padidintos 2020 metų pajamos 192 546 Eur bei nepagrįstai priskaičiuotos 171 614 Eur socialinių išmokų sąnaudos. Apskaitos registruose tokio pobūdžio nei pajamos, nei išmokos 2020 metais nebuvo registruotos;

- auditui pateiktoje Pinigų srautų ataskaitoje nurodyta, kad Centras 2020 metais gavo 3 308 Eur įplaukų iš socialinių įmokų, tačiau pagal VSAFAS nuostatas, tokias įplaukas gali gauti tik socialinio draudimo ir panašius mokesčius administruojantys VSS (pvz. Sodra), bet ne mokesčių administravimo funkcijų nevykdanti savivaldybės biudžetinė įstaiga. Toje pačioje ataskaitoje nurodyta, kad Centras turėjo 171 614 Eur socialinių išmokų, nors faktiškai tokių išmokų įstaiga nemokėjo, o padėjo socialinę riziką patiriantiems asmenims naudoti jų lėšas. Šiuo atveju socialinių išmokų sąnaudas turėjo Administracija.

Atsižvelgiant į tai, kad Centre buhalterinė apskaita tvarkoma nesilaikant Buhalterinės apskaitos įstatymo⁶³ ir VSAFAS nuostatų, mes **negalime patvirtinti**, kad įstaigos VSAKIS konsolidavimui pateiktoje Finansinės būklės ataskaitoje nurodytas **141 674 Eur turtas, 40 348 Eur finansavimo sumos, 97 388 Eur įsipareigojimai**, Grynojo turto pokyčių ataskaitoje ir Finansinės būklės ataskaitoje parodytas **3 938 Eur sukauptas perviršis**, Veiklos rezultatų ataskaitoje nurodytos **1 035 713 Eur pajamos ir 1 026 544 Eur sąnaudos** bei per **2020 metus**

⁶³ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas, 2001-11-06, Nr. IX-574, 3 str. 4 p., 4 str., 6 str. 2 d., 12 str., 17 str.

gautas 9 169 Eur perviršis, Pinigų srautų ataskaitoje nurodytos 1 003 757 Eur įplaukos ir 944 961 Eur išlaidos yra tikri ir teisingi.

Dėl Zarasų rajono socialinių paslaugų centro buhalterinės apskaitos tvarkymo nesilaikant Buhalterinės apskaitos įstatymo ir VSAFAS nuostatų, mes negalime patvirtinti Zarasų rajono savivaldybės konsoliduotoje Finansinės būklės ataskaitoje ataskaitinio laikotarpio pabaigoje parodyto turto 141,7 tūkst. Eur dalimi, finansavimo sumų 36,4 tūkst. Eur dalimi, įsipareigojimų 97,4 tūkst. Eur dalimi ir grynojo turto 7,9 tūkst. Eur dalimi, Veiklos rezultatų ataskaitoje parodytų ataskaitinio laikotarpio pajamų 1 035,7 tūkst. Eur dalimi ir su socialine apsauga susijusių sąnaudų 1 026,5 tūkst. Eur dalimi, Grynojo turto pokyčių ataskaitoje parodyto gauto perviršio 9,2 tūkst. Eur dalimi, Pinigų srautų ataskaitoje parodytų įplaukų 1003,8 tūkst. Eur dalimi ir išmokų 945,0 tūkst. Eur dalimi tikrumo ir teisingumo.

Pažymėtina, kad atliekant 2018 ir 2019 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių auditus⁶⁴ mes taip pat negalėjome patvirtinti auditui pateiktų Centro finansinių ataskaitų rinkinių duomenų tikrumo ir teisingumo. Todėl įstaigos vadovui rekomendavome imtis priemonių, kad buhalterinė apskaita įstaigoje būtų vedama ir finansinės ataskaitos rengiamos vadovaujantis Buhalterinės apskaitos įstatymo ir VSAFAS nuostatomis bei Finansų ministerijos rekomendacijomis. 2019-ais ir ankstesniais metais apskaitą tvarkęs ir finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius rengęs vyriausiasis buhalteris Centre nebedirba nuo 2020-04-26. Per 2020 metus įstaigoje buhalteriai keitėsi du kartus (2020-04-27 ir 2020-10-21). Turimais duomenimis nuo 2020-10-21 pradėjus dirbti naujam buhalteriu i kompiuterinę buhalterinės apskaitos programą nuo 2021-01-01 naujai suvedami duomenys pagal VSAFAS nuostatas.

1.7. Konsolidavimo įrašai atliekami neaiškiai nurodant koregavimo priežastis ir neparengus juos pagrindžiančių dokumentų

Vadovaujantis Konsolidavimo metodikos⁶⁵ VII skyriaus nuostatomis, VSS pateiktos neteisingos informacijos ištaisymui, tarpusavio operacijų derinimo metu susidariusių skirtumų panaikinimui ar esant poreikiui papildyti konsolidavimui pateiktą informaciją, konsoliduojantis asmuo VSAKIS turi atlikti tam tikrus konsolidavimo įrašus. Kiekvienas konsolidavimo įrašas turi būti pagrįstas konsolidavimo įrašo pažyma (VSAKIS – žurnalo įrašo pažyma), kurioje turi būti aiškiai nurodyta koregavimo priežastis ir turinys, su koreguojama operacija susiję VSS, pagal kokias kontrolės ataskaitas nustatyta, kad reikalingas koregavimas. Jei konsolidavimo

⁶⁴ Zarasų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos audito ataskaitos: 2019-07-12 Nr. 4-2. 1.5.2 p., 2020-07-15 Nr. 4-3 1.5 p.

⁶⁵ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2018-12-31 įsakymu Nr. 1K-463 nauja redakcija patvirtinta Viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo metodika, VII skyrius.

įrašas registruojamas pagal VSAKIS korektiškumo tikrinimo ataskaitas (arba apibendrintą informaciją, jei ataskaita yra didelės apimties), nurodomas kiekvienos ataskaitos pavadinimas ir formavimo data. Jei registruojamu konsolidavimo įrašu koreguojamas jau užregistruotas ar ankstesnių laikotarpių registruotas konsolidavimo įrašas, tai registruojamo konsolidavimo įrašo apraše turi būti nurodomas koreguojamo konsolidavimo įrašo numeris ir metai. Taip pat konsolidavimo įrašai turi būti pagrįsti VSS pateiktais raštiškais paaiškinimais arba konsolidavimo įrašo pažymos priedais, kuriuose yra pateikiamos padarytos prielaidos dėl klaidų arba netikslumų priežasčių, atlikti skaičiavimai.

Nesilaikant šių nuostatų, konsoliduojančio asmens parengtose ataskaitinių metų konsolidavimo įrašų pažymose nebuvo nurodytos nei kontrolės, nei korektiškumo ataskaitos, iš kurių galimai nustatyta, kad reikalingas koregavimas. Koregavimo priežastys konsolidavimo įrašų pažymose taip pat ne visais atvejais nurodytos aiškiai. Pavyzdžiui, 2021-05-20 konsolidavimo įrašu atliekant 1 058 tūkst. Eur vertės ilgalaikio turto pergrupavimą, koregavimo įrašo priežastis įvardijama bendro pobūdžio fraze „pergrupuojamas materialusis turtas“, nenurodant nei kodėl pergrupavimas atliekamas, nei nurodant ataskaitas, iš kurių buvo nustatyta, kad pergrupavimas reikalingas.

Auditui taip pat pateiktos trys registruotos konsolidavimo įrašų pažymos, kuriomis buvo keičiami 2019 metų konsolidavimo įrašai, tačiau konsolidavimo įrašo aprašuose taip pat nenurodyti nei keičiamų konsolidavimo įrašų numeriai, nei metai. Audito metu mums taip pat nebuvo pateikti nei VSS raštiški paaiškinimai, nei konsolidavimo įrašų pažymų priedai su prielaidomis dėl klaidų ir skaičiavimais.

Aritmetiškai susumavus visų konsoliduojamų VSS kiekvieną Finansinės būklės eilutę, nustatyta, kad konsoliduotoje Finansinės būklės ataskaitoje pastatų vertė sumažinta 3 293 Eur ir ta pačia suma padidinta infrastruktūros ir kitų statinių vertė. Auditui taip pat buvo pateikta konsolidavimo įrašo pažyma, pagal kurios įrašus ta pačia 3 293 Eur suma mažinama pastatų vertė ir didinama infrastruktūros ir kitų statinių vertė. Manytina, kad konsolidavimo įrašu konsoliduotoje finansinės būklės ataskaitoje buvo klaidingai 3,3 tūkst. Eur suma sumažinta pastatų vertė ir padidinta infrastruktūros ir kitų statinių vertė. Tačiau dėl konsolidavimo įrašą pagrindžiančio dokumento nepateikimo ir dėl reikiamos informacijos nenurodymo konsolidavimo įrašo pažymoje negalime vienareikšmiškai patvirtinti, kad minimas konsolidavimo įrašas buvo perteklinis.

Atsižvelgiant į tai, mes negalime patvirtinti, kad konsolidavimo metu atlikti VSAKIS užregistruoti 9 konsolidavimo įrašai bendra 3 645 tūkst. Eur koregavimų suma yra reikalingi ir teisingi.

1.8. VSAKIS suformuotose kontrolinėse ataskaitose užfiksuotos konsolidavimo klaidos

Vadovaujantis Konsolidavimo metodika⁶⁶, konsoliduojantis subjektas turi iš VSAKIS atspausdinti ir pasirašyti kontrolės ataskaitą „Konsolidavimo kontrolės bendroji ataskaita (detali) metinė“ ir, jeigu šios ataskaitos stulpeliuose „Ataskaitinio laikotarpio pradiniai likučiai (F00)“, „Ataskaitinio laikotarpio pabaigos likučiai (F99)“ ir „Kiti pokyčiai (srautai)“ suma nelygi nuliui, konsoliduojantis subjektas parengtoje ataskaitoje turi nurodyti priežastis, kodėl klaidos nebuvo taisomos.

Auditui pateiktoje „Konsolidavimo kontrolės bendroji ataskaita (detali) metinė“ atitinkamų stulpelių eilutėse yra ne nuliai, o tam tikri skaičiai, t. y.:

- eilutėse TMT001-Perduoto ilgalaikio materialiojo turto eliminavimas tiek ataskaitinio laikotarpio pradžioje, tiek pabaigoje yra 1 092,4 tūkst. Eur suma;
- eilutėje FSM001-Finansavimo sumų operacijų eliminavimas ataskaitinio laikotarpio pabaigoje yra 137,3 tūkst. Eur suma.

Vadovaujantis Konsolidavimo metodikos⁶⁷ nuostatomis, kontrolės ataskaitose nurodytos klaidų sumos gali būti netaisomos, jeigu bendra visų klaidų suma (absoliutus dydis), įskaitant skirtumus tarpinėse finansinėse eilutėse, neviršija Konsolidavimo metodikoje nustatyto reikšmingumo kriterijaus, t. y. neviršija 0,1 proc. VSS grupės konsoliduotojo turto. Savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio reikšmingumo kriterijus pinigine išraiška yra 64,3 tūkst. Eur⁶⁸. Nors kontrolinėje ataskaitoje nurodytos klaidos ir jų suma (1 229,7 tūkst. Eur) ženkliai viršija KFAR reikšmingumo kriterijaus sumą, tačiau konsolidavimo metu klaidos nebuvo ištaisytos. Be to, nesilaikant Konsolidavimo metodikos⁶⁹ nuostatų, konsoliduojantis subjektas parengtoje ataskaitoje nenurodė priežasčių, kodėl klaidos nebuvo ištaisytos.

Apie klaidų buvimą kontrolinėse ataskaitose mes jau rašėme ankstesnėse auditų ataskaitose⁷⁰ ir rekomendavome vadovaujantis finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimą reglamentuojančiais teisės aktais ištaisyti visas VSAKIS kontrolinėse ataskaitose nurodytas ankstesniuose ataskaitiniuose laikotarpiuose atsiradusias klaidas. Konsoliduojant 2019 metų finansinių ataskaitų rinkinį konsoliduojantis asmuo atliko tam tikrus konsolidavimo įrašus, kuriais, buvo panaikintos kontrolinėse ataskaitose rodomos klaidų sumos. Tačiau dėl šių įrašų

⁶⁶ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2018-12-31 įsakymu Nr. 1K-463 nauja redakcija patvirtinta Viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo metodika, 53.1 p.

⁶⁷ Ten pat, 54 p.

⁶⁸ Pagal Zarasų rajono savivaldybės Finansinės būklės ataskaitos pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis, (2021-06-09 Nr. F5-67-(20.54 E)) rajono Savivaldybės VSS konsoliduotas turtas 64 334,8 tūkst. Eur.

⁶⁹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2018-12-31 įsakymu Nr. 1K-463 nauja redakcija patvirtinta Viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo metodika, 53 p.

⁷⁰ Zarasų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos auditų ataskaitos: 2018-07-12 Nr. 4-4, 2017-07-14 Nr. 4-4, 2016-07-15 Nr. 4-4 ir t.t.

konsoliduotoje Finansinės būklės ataskaitoje buvo iškraipyti⁷¹ duomenys apie ilgalaikį turtą. Todėl ataskaitiniais metais konsoliduojantis asmuo vėl atliko aukščiau minėtus koreguojančius konsolidavimo įrašus, dėl kurių kontrolinėse ataskaitose vėl atsirado klaidas rodančios sumos.

2. SAVIVALDYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ VERTINIMAS

Audito metu, įvertinus Zarasų rajono savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenis apie Savivaldybės biudžeto pajamas ir išlaidas, reikšmingų neatitikimų, kurie darytų įtaką metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų teisingumui, nenustatėme.

3. SAVIVALDYBĖS LĖŠŲ IR TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JAIS TEISĖTUMO VERTINIMAS

3.1. Biudžeto pajamų planas vykdomas vadovaujantis teisės aktais

Audito metu reikšmingų pastebėjimų dėl Zarasų rajono savivaldybės 2020 metų biudžeto pajamų plano vykdymo nebuvo nustatyta. Detali Savivaldybės biudžeto pajamų plano pokyčio, pajamų ir išlaidų plano vykdymo analizė pateikiama ataskaitos 5 priede.

3.2. Nustatant ir skaičiuojant darbo užmokestį Zarasų krašto muziejuje ne visada laikomasi teisės aktų nuostatų

3.2.1. Nustatant metines užduotis, vertinant darbuotojų veiklą ir įforminant veiklos vertinimo išvadas, ne visada laikomasi VSĮDDA įstatymo⁷² ir Veiklos vertinimo aprašo⁷³ nuostatų:

- nesilaikant 2019 metais galiojusios redakcijos VSĮDDA įstatymo⁷⁴ ir Veiklos vertinimo aprašo⁷⁵ nuostatų, kad priėmus į pareigas biudžetinės įstaigos darbuotoją, kai iki einamųjų kalendorinių metų pabaigos lieka mažiau kaip 6 mėnesiai, einamiesiems metams siektini rezultatai ir jų vertinimo rodikliai nenustatomi ir metams pasibaigus jų veikla nevertinama, darbuotojui, kuris į darbą priimtas iki metų pabaigos likus 4 mėnesiams, metams pasibaigus

⁷¹ Zarasų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2020-07-15 audito ataskaita Nr. 4-3, 1.6 p.

⁷² Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų ir komisijų narių darbo apmokėjimo įstatymas, 2017-01-17 Nr. XIII-198 (su vėlesniais pakeitimais).

⁷³ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2017-09-19 įsakymu Nr. ĮV-948 patvirtintas Valstybės ir savivaldybių įstaigų kultūros ir meno darbuotojų veiklos vertinimo tvarkos aprašas.

⁷⁴ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų ir komisijų narių darbo apmokėjimo įstatymas, 2017-01-17 Nr. XIII-198, 14 str. 5 d. ir 8 d.

⁷⁵ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2017-09-19 įsakymu Nr. ĮV-948 patvirtintas Valstybės ir savivaldybių įstaigų kultūros ir meno darbuotojų veiklos vertinimo tvarkos aprašas, 9 p.

2020 metų sausio mėn. buvo surašyta vertinimo išvada ir įstaigos vadovo įsakymu paskirta pareiginės algos kintamoji dalis;

- nesilaikant VSĮDDA įstatymo⁷⁶ nuostatų metinės užduotys, siektini rezultatai ir jų vertinimo rodikliai nebuvo nustatomi ir veikla nebuvo vertinama C lygio pareigybėse dirbantiems darbuotojams.

3.2.2. Priemokos ir premijos skiriamos nepagrįstai ir nesilaikant VSĮDDA įstatymo nuostatų:

- nesilaikant VSĮDDA įstatymo⁷⁷ 12 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatos, pagal kurią premijos gali būti skiriamos vieną kartą per metus atlikus vienkartinės biudžetinės įstaigos veiklai ypač svarbias užduotis, Muziejuje 4 darbuotojams premijos paskirtos už užduotis, kurios nepriskirtinos vienkartinėms ypač svarbioms užduotims. Gruodžio mėn. premijos paskirtos už įprastinio ar net nuolatinio pobūdžio veiklas, t. y. premijos paskirtos už žolės pjovimą, vandens krano ar spynos pakeitimą, Muziejaus patalpų ir teritorijos tvarkymą, ekskursijų vedimą ar asmeninio automobilio naudojimą įstaigos reikmėms;

- priemokos skirtos už atlikimą funkcijų, kurios ankstesniais direktorės įsakymais jau buvo paskirtos kitiems įstaigos darbuotojams arba ilgalaikė priemoka skirta už vienkartinio pobūdžio darbo atlikimą.

3.2.3. Vadovaujantis Darbo kodekso⁷⁸ 120 straipsnio 3 dalimi, darbuotojų darbo laiko apskaita tvarkoma darbdavio patvirtintos formos darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose (toliau – DLAŽ), kurie gali būti pildomi ir saugomi elektroniniu būdu. Muziejuje nustatėme daug ir įvairių DLAŽ pildymo netikslumų ir neatitikimų:

- pagal patvirtintus darbo laiko grafikus darbuotojai turėjo dirbti antradieniais–šeštadieniais ar trečiadieniais–sekmadieniais, DLAŽ kai kuriais mėnesiais pažymėta, kad dirbo pirmadieniais–penktadieniais, arba pagal grafiką turėjo dirbti antradieniais–šeštadieniais, DLAŽ pažymėta, kad dirbo trečiadieniais–sekmadieniais ir pan.;

- pagal įsakymą ar potvarkį darbuotojai turėjo atostogauti, būti nemokamose atostogose ar jiems suteiktos papildomos poilsio dienos, tačiau DLAŽ šios dienos pažymėtos kaip dirbtos dienos;

- DLAŽ pažymėta, kad darbuotoja dirbo šventinę dieną, tačiau įsakymo dėl pavidimo dirbti šventinę dieną direktorė nebuvo išleidusi (darbo užmokestis neskaičiuotas), šventinės dienos pažymėtos kaip atostogų dienos (atostoginiai paskaičiuoti) ir pan.;

⁷⁶ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų ir komisijų narių darbo apmokėjimo įstatymas, 2017-01-17 Nr. XIII-198 (su vėlesniais pakeitimais), 14 str.

⁷⁷ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų ir komisijų narių darbo apmokėjimo įstatymas, 2019-12-05 Nr. XIII-2606 redakcija, 12 str. 1 d. 1 p.

⁷⁸ Lietuvos Respublikos darbo kodeksas, 2016-09-14 Nr. XII-2603, 120 str. 3 d.

- DLAŽ nesutampa dirbtų, atostogautų, nedarbingume ar prastovose būtų dienų suminiai skaičiai su pažymėtomis ir faktinėmis dienomis ir pan.

Dėl aukščiau pateiktų pavyzdžių dažnu atveju mes negalėjome nustatyti, ar Muziejaus darbuotojams teisingai priskaičiuotas darbo užmokestis už dirbtą laiką, atostoginiai, vidutinis darbo užmokestis už papildomas poilsio dienas, ligos išmokos ir kiti priskaitymai.

3.2.4. Kasmetinės atostogos ir papildomos atostogų dienos už ilgalaikį nepertraukiamąjį darbą toje pačioje darbovietėje Muziejuje ne visada suteikiamos vadovaujantis jas reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis:

- nesilaikant Papildomų atostogų trukmės, suteikimo sąlygų ir tvarkos aprašo⁷⁹ nuostatų, papildomos 3 dienų atostogos suteiktos neturint 10 metų nepertraukiamojo darbo stažo, prie ilgalaikio nepertraukiamojo darbo stažo pridėti laikotarpiai, kai darbuotojai buvo suteiktos vaiko priežiūros atostogos iki jam sueis treji metai, į nepertraukiamąjį darbo stažą neįtrauktas pagal pirminę darbo sutartį kitose pareigose dirbtas laikas;

- nesilaikant Darbo kodekso⁸⁰ nuostatų dėl 20 darbo dienų trukmės kasmetinių atostogų suteikimo darbuotojams, kurie neatitinka aplinkybių, dėl kurių gali būti suteikiamos papildomos, pailgintos ar pan. kasmetinės atostogos, darbuotojui už pirmus darbo metus suteiktos 39 darbo dienų kasmetinės atostogos.

3.2.5. Skaičiuojant vidutinį darbo užmokestį Muziejuje ne visada vadovujamasi Vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimo tvarko aprašo⁸¹ nuostatomis:

- nesilaikant Aprašo 5.9 papunkčio nuostatų, premijas, išmokėtas už ilgesnį kaip 3 mėnesių, bet ne ilgesnį kaip 12 mėnesių laikotarpį, į vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimą įtraukti imant ketvirtadalį bendros jų sumos per 12 mėnesių, einančių prieš tą mėnesį (ar jo dalį), už kurį mokamas vidutinis darbo užmokestis, metinės gruodžio mėn. premijos prilygintos mėnesinėms premijoms ir visa suma įtrauktos skaičiuojant ir klaidingai padidinant sausio–kovo mėn. vidutinį darbo užmokestį;

- nesilaikant Aprašo 5 punkto nuostatų, skaičiuojant vidutinį darbo užmokestį skaičiuojamojo laikotarpio darbo užmokestį dalinti iš skaičiuojamuoju laikotarpiu dirbtų darbo dienų (ar valandų), Muziejuje prie skaičiuojamojo laikotarpio darbo užmokesčio pridėtos už nedirbtą laiką priskaičiuotos išmokos (materialinė pašalpa, išmokos už prastovas);

- nesilaikant Aprašo 5.6 papunkčio nuostatų, skirtingos trukmės darbo laiką per dieną dirbančiam darbuotojui vidutinis darbo užmokestis skaičiuotas ne valandinis, bet dienos.

⁷⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017-06-21 nutarimu Nr. 496 patvirtintas Papildomų atostogų trukmės, suteikimo sąlygų ir tvarkos aprašas, 2.1 p.

⁸⁰ Lietuvos Respublikos darbo kodeksas, 2016-09-14 Nr. XII-2603, 126 str., 127 str., 128 str.

⁸¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017-06-21 nutarimu Nr. 496 patvirtintas Darbuotojo, valstybės tarnautojo ir žvalgybos pareigūno vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimo tvarkos aprašas.

3.2.6. Audito metu taip pat nustatytos kitos darbo užmokesčio skaičiavimo, išskaitymų ir darbo užmokesčio išmokėjimo klaidos:

- įsakymai dėl priemokų skyrimo išleisti ir įsigaliojo nuo 2020-11-30, priemokos skaičiuotos nuo 2020-11-01;
- pagal įsakymus ir žymėjimus DLAŽ darbuotojai buvo atostogose ar prastovose, tačiau už tas dienas kai kuriais atvejais skaičiuoti ne atostoginiai bet darbo užmokestis;
- už analogišką ar pagal tą patį įsakymą suteiktą prastovos laiką vienu atveju mokėtos minimalios mėnesinės algos dydžio, kitu atveju – vidutinio darbo užmokesčio dydžio išmokos;
- išmokant materialinę pašalpą dėl sunkios materialinės padėties, neišskaičiuotos nei gyventojų pajamų mokesčio, nei socialinio draudimo įmokos;
- profsąjungos nario mokesčiai vienu atveju skaičiuoti nuo pareiginės algos su kintamąja dalimi, kitu atveju tik nuo pareiginės algos;
- pagal įstaigos Darbo apmokėjimo sistemą darbdavio mokama ligos pašalpa gali būti nuo 80 iki 100 procentų pašalpos gavėjo vidutinio darbo užmokesčio, skaičiuota 62,06 proc.;
- ataskaitinių metų pabaigoje kai kuriems darbuotojams liko neišmokėtos visos priklausančios išmokėti sumos ar išmokėtos per didelės sumos.

Dėl aukščiau nurodytų teisės aktų nuostatų nesilaikymo nustatant ir skaičiuojant darbo užmokestį, dėl nustatytų klaidų pildant darbo laiko apskaitos žiniaraščius, dėl neatitikimų ir prieštaravimų tarp darbo užmokesčio priskaitymo žiniaraščių, darbo laiko apskaitos žiniaraščių ir kt. dokumentų, kuriuose pateikiamas nustatytas dirbti, faktiškai dirbtas (nedirbtas) ir apmokėtas (privalomas apmokėti) darbo laikas, bei kitų dalykų, išsamiai nurodytų Zarasų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos rašte⁸², **mes negalėjome gauti pakankamų ir tinkamų įrodymų dėl Kultūros plėtros programos asignavimų darbo užmokesčiui, socialinio draudimo įmokoms ir darbdavių socialinei paramai panaudojimo Muziejuje teisėtumo.**

Suma, dėl kurios teisėtumo mes negalime pasisakyti, 2020 metais sudaro 138 785 Eur kasinių išlaidų, iš jų: 135 230 Eur darbo užmokesčiui, 2 055 Eur socialinio draudimo įmokoms, 1 500 Eur darbdavių socialinei paramai.

Dėl teisės aktų nuostatų nesilaikymo Zarasų krašto muziejuje nustatant ir skaičiuojant darbo užmokestį, dėl klaidų, neatitikimų ir prieštaravimų vidaus dokumentuose, mes negalėjome gauti pakankamų ir tinkamų įrodymų, kad Kultūros plėtros programos 138,8 tūkst. Eur asignavimai, iš jų 135,2 tūkst. Eur darbo užmokesčiui, 2,1 tūkst. Eur socialinio draudimo įmokoms ir 1,5 tūkst. Eur darbdavių socialinei paramai Zarasų krašto muziejuje panaudoti teisėtai ir ekonomiškai.

⁸² Zarasų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2021-03-02 raštas Nr. 2-5.

Audito metu Muziejui rekomendavome⁸³ atsižvelgiant į nustatytus teisės aktų pažeidimus, klaidas ir kitus rašte nurodytus dalykus, atlikti visiems įstaigos darbuotojams už faktiškai dirbtą laiką priskaičiuoto darbo užmokesčio ir vidutinio darbo užmokesčio, darbo užmokesčio už prastovas bei ligos pašalpų perskaičiavimą, išmokant jiems priklausančias sumas, o permokėtas sumas bei neteisėtai ir nepagrįstai paskirtas priemokas, premijas ir pareiginės algos kintamąją dalį, vadovaujantis Darbo kodekso nuostatomis, išskaičiuoti iš atsakingų asmenų ir gražinti į Savivaldybės išdo sąskaitą. Vykdam rekomendaciją įstaiga pateikė duomenis, kuriuose nurodė kaip faktiškai darbuotojai dirbo ir kur suklysta pildant darbo laiko apskaitos žiniaraščius, pateikė perskaičiuotas sumas. Tačiau neteisėtai ar klaidingai priskaičiuotos sumos iki ataskaitos parengimo dienos į Savivaldybės išdą dar nebuvo sugrąžintos, iš per mažai priskaičiuotų sumų išmokėta tik vienam darbuotojui.

Audito metu apie Muziejuje nustatytus dalykus taip pat informavome⁸⁴ Savivaldybės merą ir siūlėme įvertinti Muziejaus direktorės gebėjimą tinkamai vykdyti pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas. Turimais duomenimis direktorei pareikštas išpėjimas⁸⁵.

3.3. Biudžeto lėšų panaudojimo sutarčių sudarymas turi trūkumų

Administracija, vykdydama Zarasų rajono savivaldybės 2020–2022 metų strateginį veiklos planą, įvairių programų priemonių įgyvendinimui 2020 metais su įmonėmis, įstaigomis, asociacijomis ir kt. organizacijomis pasirašė 102 biudžeto lėšų naudojimo sutartis.

3.3.1. Vadovaujantis Biudžeto sandaros įstatymo nuostatomis⁸⁶, biudžeto asignavimų valdytojai privalo naudoti skirtus asignavimus savo vadovaujamos įstaigos programoms vykdyti, paskirstyti juos pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams, kuriems galimybė biudžeto lėšas gauti numatyta jų veiklos sritį reglamentuojančiuose įstatymuose arba Vyriausybės nutarimuose, priimtuose vadovaujantis tiesiogiai taikomais Europos Sąjungos teisės aktais ir tarptautinėmis sutartimis, nustatančiais Europos Sąjungos ar atskirų valstybių finansinės paramos, teikiamos Lietuvai, administravimo tvarką, programoms vykdyti.

Atlikus audito procedūras dėl *Verslo ir investicijų programos priemonės „Zarasų miesto vietos plėtros strategijos 2016–2022 m. projektų bendras finansavimas“* lėšų panaudojimo nustatyta, kad priemonės įgyvendinimui iš viso iš Savivaldybės biudžeto pagal biudžeto lėšų naudojimo sutartis buvo panaudota 17 795 Eur. Lėšos panaudotos iš Europos

⁸³ Zarasų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2021-03-02 raštas Nr. 2-5.

⁸⁴ Zarasų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2021-03-03 raštas Nr. 2-6.

⁸⁵ Zarasų rajono savivaldybės mero 2021-04-06 potvarkis Nr. PP(2.3 E)-24 „Dėl Zarasų krašto muziejaus direktorės Ilonos Vaitkevičienės darbo pareigų pažeidimo“.

⁸⁶ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 2003-12-23, Nr. IX-1946 redakcija, 5 str. 1 d. 1 p.

Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų įgyvendinimui lėšas skiriant 7 organizacijoms pagal 10 biudžeto lėšų naudojimo sutarčių.

Visose sudarytose sutartyse kaip sudarymo pagrindas nurodomas Tarybos 2016 m. sausio 29 d. sprendimas Nr. T-13 „Dėl pritarimo Zarasų miesto vietos plėtros strategijos 2016–2022 m. projektui“. Nurodytas Zarasų rajono savivaldybės tarybos sprendimas rodo tai, kad Zarasų rajono savivaldybės taryba pritarė Zarasų miesto vietos plėtros strategijos 2016–2022 m. projektui ir įsipareigojo prisidėti 20 proc. nuo šios strategijos vertės. Tačiau pritarimo konkreiems projektams nėra. Taip pat nėra aiškus Administracijos vaidmuo Zarasų miesto vietos plėtros strategijos projektuose ir įsipareigojimo sudaryti biudžeto lėšų naudojimo sutartis pagrindas, nes Administracija nedalyvauja nei partnerio, nei pareiškėjo teisėmis.

Biudžeto lėšų naudojimo sutartys sudarytos nesant pakankamam sutarčių sudarymo pagrindui.

3.3.2. Vadovaujantis Biudžeto sandaros įstatymo keliamais reikalavimais, skiriant lėšas nebiudžetinėms įstaigoms, savivaldybių biudžetų asignavimų valdytojai gali skirti asignavimus kitiems subjektams (viešosioms įstaigoms ir kt.) tik tuo atveju, kai galimybė gauti lėšų yra nustatyta šių subjektų veiklos sritį reglamentuojančiuose įstatymuose ar Vyriausybės nutarimuose, priimtuose vadovaujantis tiesiogiai taikomais ES teisės aktais ir tarptautinėmis sutartimis. Kai įstatymai nenustato subjektų finansavimo galimybių, savivaldybės, vadovaudamosi Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėmis⁸⁷, turi teisę įgyvendindamos iš savivaldybių biudžetų finansuojamas programas reikalingas paslaugas pirkti Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka.

Atlikus audito procedūras dėl *Verslo ir investicijų programos priemonių „Konsultacijos ir renginiai verslo subjektams“*, *„Zarasai HUB ir Zarasų bendradarbystės erdvės įrengimas“*, *„Išplėsti veikiančio kempingo „Zarasai“ pajėgumus ir teikti paslaugas“*, *„Teikti nakvynės paslaugas svečių namuose“*, *„Dalyvauti tarptautinėse ir respublikinėse turizmo parodose“*, *„Vykdyti turistinių išteklių rinkodarą“*, *„Patrauklių turistinių maršrutų kūrimas ir plėtojimas“*, *„Nemokamos informacijos teikimas turistams ir turistines paslaugas teikiantiems subjektams“* lėšų panaudojimo nustatyta, kad skiriant lėšas nesivadovaujama Biudžeto sandaros įstatymo⁸⁸ keliamais reikalavimais.

Pažymėtina, kad Biudžeto lėšų skyrimas viešųjų įstaigų veikloms, kuriose dalininkė yra savivaldybė, diskriminuoja kitas įstaigas ir organizacijas, leidžia išvengti teisės aktuose nustatytų

⁸⁷Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintos (2014-09-29 nutarimo Nr. 1046 redakcija) Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės.

⁸⁸ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 2003-12-23, Nr. IX-1946, 5 str. 1 d. 1 p.

reikalavimų įgyvendinant iš savivaldybių biudžetų finansuojamas programas Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka vykdyti viešuosius pirkimus.

Atkreiptinas dėmesys, kad taikant tokią praktiką, nevykdoma Konkurencijos įstatymo⁸⁹ 4 straipsnyje viešojo administravimo subjektams nustatyta pareiga užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę.

Nepakankamai vykdoma Konkurencijos įstatymo 4 straipsnyje viešojo administravimo subjektams nustatyta pareiga užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę.

Pagal Turizmo ir verslo informacijos centro pateiktą metinę Biudžeto lėšų naudojimo ataskaitą nustatyta, kad: 74 proc. lėšų panaudota darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui, 24 proc. lėšų panaudota kitoms paslaugoms (apgyvendinimas, nuoma, stendų atnaujinimas, reklamos paslaugos, transporto išlaidos, reprezentacija ir kt.), 2 proc. lėšų panaudota komunalinėms paslaugoms, komandiruotėms (dienpinigiai, kelionės išlaidos), ryšių paslaugoms. 2020 metais VšĮ Zarasų rajono savivaldybės Turizmo ir verslo informacijos centras uždirbo 51 806 Eur.

VšĮ Zarasų rajono savivaldybės Turizmo ir verslo informacijos centro pajamos sudaro 32,18 proc. visų gautų lėšų, kitos gautos lėšos sudaro 1,24 proc. visų gautų lėšų, o Savivaldybės biudžeto lėšos sudaro 66,57 proc. visų gautų lėšų.

Atkreiptinas dėmesys, kad viešoji įstaiga – tai pagal Viešųjų įstaigų ir kitus įstatymus įsteigtas pelno nesiekiantis ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio tikslas – tenkinti viešuosius interesus vykdant švietimo, mokymo ir mokslinę, kultūrinę, sveikatos priežiūros, aplinkos apsaugos, sporto plėtojimo, socialinės ar teisinės pagalbos teikimo, taip pat kitokią visuomenei naudingą veiklą. Viešosios įstaigos yra dažnai painiojamos su biudžetinėmis įstaigomis. Biudžetinė įstaiga yra valstybės arba savivaldybės institucija, steigiamą įstatymu numatyta tvarka, visiškai arba iš dalies išlaikoma iš biudžeto. Viešąsias įstaigas gali steigti valstybė ar savivaldybė bei fiziniai ir juridiniai asmenys. Skirtumas tas, kad šios įstaigos nėra išlaikomos iš valstybės ar savivaldybės biudžetų. Viešosios įstaigos didesnę dalį gautų lėšų iš Savivaldybės biudžeto turėtų naudoti ne darbuotojų ir įstaigos išlaikymui, o projektų įgyvendinimui ar numatytiems veiksloms. Jeigu didžioji dauguma Savivaldybės biudžeto lėšų naudojama įstaigos darbuotojų išlaikymui, tokiu atveju manome, kad reikėtų įvertinti galimybę dėl Viešosios įstaigos performavimo į biudžetinę įstaigą.

⁸⁹ Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymas, 1999-03-23, Nr. VIII-1099.

2020 metais iš įstaigai skirtų lėšų buvo sumokami atlyginimai darbuotojams, kiti su darbo užmokesčiu susiję mokesčiai bei įstaigos mokesčiai už komunalines bei ryšio paslaugas. Manome, kad tokios įstaigos, kurios didžiąją dalį finansavimo gauna iš savivaldybės biudžeto, turėtų būti reorganizuotos į biudžetines įstaigas.

3.3.3. Savivaldybės administracijos direktorius 2020 metais savo įsakymu paskirstė savivaldybės biudžeto lėšų kaimo bendruomenėms, religinėms bendruomenėms ir nevyriausybinėms organizacijoms, vadovaudamasis Zarasų rajono savivaldybės tarybos sprendimu, komisijų posėdžių protokolais. Savivaldybės tarybos patvirtinto kaimo bendruomenių, religinių bendruomenių ir nevyriausybinių organizacijų rėmimo tvarkos aprašo nuostatos neatitinka Bendruomenių organizacijų plėtros, Nevyriausybinių organizacijų plėtros, įstatymų nuostatų, įtvirtinančių savivaldybių institucijų ir bendruomenių bei nevyriausybinių organizacijų bendradarbiavimo principus. Minėti įstatymai numato savivaldybės bendruomeninių organizacijų ir savivaldybės nevyriausybinių organizacijų tarybų sudarymą ir veiklą. Viena iš veiklos sričių yra teikti pasiūlymus savivaldybės institucijoms dėl savivaldybės teritorijoje veikiančių bendruomeninių ir nevyriausybinių organizacijų veiklos skatinimo ir stiprinimo. Pažymėtina, kad Zarasų rajono savivaldybės tarybos sprendimu patvirtinta Savivaldybės nevyriausybinių organizacijų taryba ir jos nuostatai, kurių 8.1 p. tarybai pavesta teikti siūlymus dėl bendruomeninių organizacijų veiklos skatinimo, tačiau šių organizacijų rėmimo tvarkos apraše, paraiškas vertinti pavesta ne taryboms, bet Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu sudarytai komisijai. Savivaldybės administracijos direktorius įsakymu patvirtino komisiją ir jos darbo reglamentą.

Atlikus audito procedūras dėl *Verslo ir investicijų programos priemonės „NVO projektų bendras finansavimas“* lėšų panaudojimo nustatyta, kad paraiškų vertinimo būdas, skiriant lėšas, neatitinka įstatymuose⁹⁰ įtvirtintų pariteto, lygybės, dalyvavimo ir įtraukimo principų.

Paraiškų pateiktų pagal Verslo ir investicijų programos priemonės „NVO projektų bendras finansavimas“ kvietimą vertinimo būdas, skiriant lėšas, neatitinka minėtuose įstatymuose įtvirtintų pariteto, lygybės, dalyvavimo ir įtraukimo principų.

3.3.4. Zarasų rajono savivaldybės NVŠ lėšų skyrimo ir naudojimo tvarkos⁹¹ 22 punkte yra nurodoma, kad esant pažeidimams dėl programos vykdymo proceso ar ugdymo kokybės, Savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu programos atitiktis panaikinama. Tačiau pastebėta, kad Savivaldybėje nėra patvirtintų nuostatų, kaip ir kokiomis procedūromis, esant pažeidimams dėl NVŠ programos vykdymo proceso ar ugdymo kokybės, NVŠ programos

⁹⁰ Nevyriausybinių organizacijų plėtros 2013-12-19 įstatymas Nr. XII-717 ir Bendruomenių organizacijų plėtros 2018-12-13 įstatymas Nr. XIII-1774.

⁹¹ Zarasų rajono savivaldybės tarybos 2019-07-05 sprendimas Nr. T-111.

atitiktis yra panaikinama. Atkreiptinas dėmesys, kad Zarasų rajono savivaldybės administracijos neformaliojo vaikų švietimo programų įgyvendinimo kokybės stebėsenos tvarkos apraše⁹² nurodoma tik tai, kad apie stebėsenos metu nustatytus grubius pažeidimus specialistai nedelsiant informuoja Švietimo ir kultūros skyriaus vedėją. O Zarasų rajono savivaldybės neformaliojo vaikų švietimo programų vertinimo komisijos sudarymo bei jos darbo reglamente⁹³ nurodoma tik tai, kad NVŠ programų įgyvendinimo priežiūrą vykdo Savivaldybės administracijos Švietimo ir kultūros skyrius. Tačiau nei viename iš minėtų teisės aktų nėra nurodyta konkrečių NVŠ programos atitikties panaikinimo procedūrų.

Atlikus audito procedūras dėl Švietimo (formalaus ir neformalaus) programos priemonių „Neįgaliųjų socialinės integracijos perkūno kultūrą ir sportą projekto įgyvendinimas“, „Įgyvendinti neformaliojo vaikų švietimo (NVŠ) programas“ lėšų panaudojimo nustatyta, kad Savivaldybėje nėra patvirtintų nuostatų, kaip ir kokiomis procedūromis, esant pažeidimams dėl NVŠ programos vykdymo proceso ar ugdymo kokybės, NVŠ programos atitiktis yra panaikinama.

Savivaldybėje nėra patvirtintų nuostatų, kaip ir kokiomis procedūromis, esant pažeidimams dėl NVŠ programos vykdymo proceso ar ugdymo kokybės, NVŠ programos atitiktis yra panaikinama.

Atkreiptinas dėmesys, kad Zarasų rajono savivaldybė neformaliojo vaikų švietimo programų vertinimo komisijos sudarymo bei jos darbo reglamente⁹⁴ nurodoma, kad komisijos narys negali vertinti NVŠ teikėjų programų paraiškų, kurias pateikė NVŠ teikėjai, susiję su tos komisijos nariu ryšiais, neleidžiančiais priimti objektyvių sprendimų.

Manome, kad komisijos narys, kuris dalyvauja paraiškų vertinime ir priimant sprendimus dėl lėšų skyrimo organizacijoms su kurių atstovais yra susijęs ryšiais, dėl kurių negali priimti objektyvių sprendimų, ne tik turėtų nusišalinti dėl priimamų sprendimų (kaip tai ir buvo daroma vertinant 2020 metų paraiškas) nedalyvaujant paraiškų vertinime, bet siekiant iš esmės užkirsti kelią galimo viešųjų privačių interesų konflikto rizikai, asmuo susijęs bet kokiais ryšiais su paraiškas pateikusių organizacijų atstovais iš viso neturėtų būti NVŠ programų vertinimo komisijos nariu.

⁹² Zarasų rajono savivaldybės administracijos Švietimo ir kultūros skyriaus vedėjo 2016-10-17 įsakymo „Dėl neformaliojo vaikų švietimo programų įgyvendinimo kokybės stebėsenos tvarkos aprašo tvirtinimo“ Nr. V-13 15 p.

⁹³ Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015-09-14 įsakymas „Dėl Zarasų rajono savivaldybės neformaliojo vaikų švietimo programų vertinimo komisijos sudarymo bei jos darbo reglamento patvirtinimo“ Nr. I-607.

⁹⁴ Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015-09-14. įsakymas „Dėl Zarasų rajono savivaldybės neformaliojo vaikų švietimo programų vertinimo komisijos sudarymo bei jos darbo reglamento patvirtinimo“ Nr. I-607.

3.4. Dėl nesurenkamos vietinės rinkliavos didėja savivaldybės įsiskolinimas

2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme⁹⁵ įtvirtinta nuostata, kad savivaldybės 2021 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms gražinti) turi būti ne didesnis už 2020 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinas sumas, išskyrus sumas paskoloms gražinti).

Savivaldybės mokėtinos sumos (išskyrus sumas paskoloms gražinti) 2019 m. gruodžio 31 d. buvo 279,2 tūkst. Eur, o 2020 m. gruodžio 31 d. – 343,1 tūkst. Eur, t. y. padidėjo 63,9 tūkst. Eur. Didžiausią įtaką įsiskolinimo padidėjimui turėjo Administracijos (60,2 tūkst. Eur) ir Socialinių pasaugų centro (8,0 tūkst. Eur) įsiskolinimų padidėjimas.

Administracijos įsiskolinimo didėjimą nulėmė komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriui⁹⁶ mokėtinų sumų padidėjimas 75,7 tūkst. Eur. Pagal sutartį⁹⁷ komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriui mokama iš surinktų vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą lėšų. Kadangi nuo komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriaus veiklos pradžios (2018 m. rugpjūčio mėn.) už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą administratorius nesurenka visų priskaičiuotų vietinės rinkliavų sumų (2018 m. surinkta 73,4 proc., 2019 m. – 81,6 proc. 2019 m. – 83,7 proc.), nepakanka lėšų apmokėti administratoriaus už komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimą bei atliekų tvarkymą pateikiamų sąskaitų faktūrų.

Be to, nustatyta, kad kiekvienais metais Administratoriaus už komunalinių atliekų tvarkymą ir sistemos administravimą išrašomos sąskaitos faktūros viršija tais metais už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą priskaičiuotas vietinės rinkliavos sumas (2018 m. viršijo 11 758 Eur, 2019 m. – 29 004 Eur, 2020 m. – 13 861 Eur). Tai taip pat prisideda prie įsiskolinimo didėjimo, kuris 2018 m. gruodžio 31 d. buvo 48,0 tūkst. Eur, 2019 m. gruodžio 31 d. padidėjo iki 137,0 tūkst. Eur ir 2020 m. gruodžio 31 d. dar padidėjo iki 212,7 tūkst. Eur.

Dėl nesurenkamos vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą bei nesubalansuotų vietinės rinkliavos dydžių, nuolat didėja Savivaldybės įsiskolinimas komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriui už komunalinių atliekų tvarkymo ir komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo paslaugas.

⁹⁵ Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2019-12-17 Nr. XIII-2695, 12 str. 3 d.

⁹⁶ Pagal Zarasų rajono savivaldybės ir UAB Utenos regiono atliekų tvarkymo centro 2016-09-07 sudarytą Zarasų rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo sutartį Nr. SR-630/76 komunalinių atliekų tvarkymo administratorius rajono Savivaldybėje yra UAB Utenos regiono atliekų tvarkymo centras.

⁹⁷ Ta pati.

Atkreiptinas dėmesys, kad apie įsiskolinimo didėjimą už komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimą bei atliekų tvarkymą ir Zarasų rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo metodikos ir Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatų bei administravimo sutarties peržiūrėjimo poreikį Administracijai mes jau rašėme⁹⁸ atlikdami 2018 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio auditą. Įgyvendinant rekomendacijas Zarasų rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo metodika ir Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatai peržiūrėti, pakeisti bei papildyti⁹⁹, tačiau komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo sutartis dar neperžiūrėta.

3.5. Zarasų rajono savivaldybės mero fondas naudojamas pagal paskirtį

Zarasų rajono savivaldybės mero fondas, vadovaujantis Savivaldybės tarybos sprendimu¹⁰⁰, sudaromas atstovavimo (reprezentacinėms) Lietuvoje ir užsienyje išlaidoms finansuoti. Fondo dydis vienam mėnesiui yra 0,5 Lietuvos Respublikos statistikos departamento paskelbto Lietuvos ūkio vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio bruto dydžio. Lėšos mero fondui numatomos tvirtinant Savivaldybės biudžetą, nedidinant bendrų Savivaldybės reprezentacijai skirtų lėšų.

Vadovaujantis Zarasų rajono savivaldybės mero fondo naudojimo tvarkos aprašu¹⁰¹, 2020 metais į Mero fondą iš viso pervesta 8 150 Eur. Per ataskaitinius metus reprezentacijos reikmėms panaudota 7 942 Eur, iš jų: atminimo dovanėlėms ir suvenyrams – 3 743 Eur dalyvavimui labdaros, kultūros, sporto ir kituose visuomeniniuose renginiuose – 3 291 Eur, darbo susitikimams – 908 Eur. Metų pabaigoje likęs nepanaudotas 208 Eur likutis grąžintas į Savivaldybės išdo sąskaitą.

⁹⁸ Zarasų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2019-03-04 raštas Nr. 2-11 „Dėl Zarasų rajono savivaldybės įsiskolinimo didėjimo“.

⁹⁹ Zarasų rajono savivaldybės tarybos sprendimai: 2020-01-24 Nr. T-5, 2021-03-05 Nr. T-40, 2021-06-04 Nr. T-107

¹⁰⁰ Zarasų rajono savivaldybės tarybos 2018-02-23 sprendimas Nr. T-2 „Dėl Zarasų rajono savivaldybės mero fondo sudarymo ir mero fondo naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

¹⁰¹ Zarasų rajono savivaldybės tarybos 2018-02-23 sprendimas Nr. T-2 „Dėl Zarasų rajono savivaldybės mero fondo sudarymo ir mero fondo naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas/ Priemonės/ Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1	2	3	4	5
Siekiant finansinėse ataskaitose turėti tikrus ir teisingus duomenis apie Savivaldybės vietinės reikšmės kelius ir gatves:				
1.	Pakartotinai rekomenduojame apskaitoje įregistruoti visus vietinės reikšmės kelius ir gatves	Zarasų rajono savivaldybės administracija	Bus parengta vietinės reikšmės kelių ir gatvių įvertinimo metodika, kuria vadovaujantis buhalterinėje apskaitoje bus įregistruoti visi Savivaldybės Tarybos patvirtintame sąraše esantys vietinės reikšmės keliai ir gatvės bei bus nustatytos tikrosios vertės kelių ir gatvių, kurie apskaitoje įregistruoti simboliškai 1 Eur verte. <i>Vykdo:</i> Statybos ir komunalinio ūkio skyrius – parengia metodiką, Apskaitos skyrius – įregistruoja apskaitos registre	2021-10-31 2021-12-31
2.	Pakartotinai rekomenduojame tikrąją vertę įvertinti apskaitoje simboliškai vieno euro verte įregistruotus kelius ir gatves	Zarasų rajono savivaldybės administracija	Savivaldybės Tarybos patvirtintame sąraše esantys vietinės reikšmės keliai ir gatvės bei bus nustatytos tikrosios vertės kelių ir gatvių, kurie apskaitoje įregistruoti simboliškai 1 Eur verte. <i>Vykdo:</i> Statybos ir komunalinio ūkio skyrius – parengia metodiką, Apskaitos skyrius – įregistruoja apskaitos registre	2021-12-31
Siekiant turėti tikrus ir teisingus duomenis apie Savivaldybės nebaigtos statybos apimtis bei tikrus ir teisingus duomenis apie eksploatuojamą ilgalaikį turtą:				
3.	Pakartotinai rekomenduojame nebaigtoje statyboje sukauptus rekonstrukcijos darbus, juos užbaigus ir objektus pradėjus eksploatuoti, iškelti į kitas turto grupes, didinant jau esamų turto vienetų įsigijimo vertes ir nusidėvėjimo sąnaudas skaičiuoti nuo kito mėnesio 1 dienos, kai turtas pradeda naudoti	Zarasų rajono savivaldybės administracija	Prieš metinės inventorizacijos pradžią Apskaitos skyrius peržiūrės nebaigtos statybos balansinėse sąskaitose įregistruotus turto vienetus ir, esant poreikiui, parengs raštą Statybos ir komunalinio ūkio skyriui dėl reikalingų dokumentų teikimo užbaigtų objektų perkėlimui iš nebaigtos statybos į atitinkamas turto grupes. Statybos ir komunalinio ūkio skyriui pateikus reikiamus dokumentus apskaitoje bus įregistruoti sukurti nauji	2021-12-31

			ilgalaikio turto vienetai arba padidintos jau esamų vertės. <i>Vykdo:</i> Apskaitos skyrius Statybos ir komunalinio ūkio skyrius	
Siekiant turėti tikrus ir teisingus duomenis apie su Savivaldybės gyvenamųjų pastatų atnaujinimu susijusius ilgalaikius įsipareigojimus:				
4.	Surinkti visus savivaldybės gyvenamųjų patalpų atnaujinimo (modernizavimo) darbų, kurie priskirtini esminio pagerinimo darbams, išlaidas pagrindžiančius ir jų apmokėjimą patvirtinančius dokumentus ir, vadovaujantis Finansų ministerijos parengtomis rekomendacijomis, įregistruoti apskaitoje visus su šių patalpų atnaujinimu susijusius Savivaldybės ilgalaikius įsipareigojimus	Zarasų rajono savivaldybės administracija	Apskaitos skyrius parengs UAB „Zarasų būstas“ raštus dėl reikalingų dokumentų pateikimo. UAB „Zarasų būstas“ pateikus reikiamus dokumentus ilgalaikiai įsipareigojimai bus įregistruoti apskaitoje vadovaujantis Finansų ministerijos parengtomis rekomendacijomis. <i>Vykdo:</i> Apskaitos skyrius ir UAB „Zarasų būstas“	2021-09-30 2021-12-31
Siekiant mažinti Savivaldybės įsipareigojimus:				
5.	Peržiūrėti Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo sutartį ir siūlyti administratoriui ją patikslinti aiškiau apibrėžiant sutarties dalyką, atsiskaitymo sąlygas bei lėšas, iš kurių vykdomi mokėjimai	Zarasų rajono savivaldybės administracija	Mero potvarkiu Nr. P(2.1 E)-24 2021-07-05 buvo sudaryta darbo grupė komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo modelio parinkimui. Darbo grupė parengs sutarties projektą, kuris bus pateiktas tvirtinti Savivaldybės tarybai. <i>Vykdo:</i> Statybos ir komunalinio ūkio skyrius	2021-09-06
Siekiant konsoliduotose Savivaldybės finansinėse ataskaitose pateikti tikrus ir teisingus duomenis:				
6.	VSAKIS konsoliduojant Savivaldybės finansines ataskaitas konsolidavimo įrašus daryti tik turint juos pagrindžiančius dokumentus	Zarasų rajono savivaldybės administracija	Konsoliduojant 2021 m. Savivaldybės finansines ataskaitas VSAKIS sistemoje konsolidavimo įrašai bus daromi tik turint juos pagrindžiančius dokumentus <i>Vykdo:</i> Finansų skyrius	2022-05-31
7.	VSAKIS atlikti reikiamus koreguojančius konsolidavimo įrašus, kuriais būtų panaikintos	Zarasų rajono savivaldybės administracija	Konsoliduojant 2021 m. duomenis VSAKIS sistemoje bus kreiptasi į LR Finansų ministeriją ar į konsultantą	2022-04-30

	konsolidavimo kontrolės ataskaitose fiksuotos konsolidavimo klaidos		dėl koreguojančių konsolidavimo įrašų, kuriais būtų panaikintos ankstesnių metų konsolidavimo kontrolės ataskaitose fiksuotos konsolidavimo klaidos <i>Vykdo:</i> Finansų skyrius	
<p>Už rekomendacijų įvykdymą atsakingi: Apskaitos skyriaus vedėja Jolita Zovienė Finansų skyriaus vyriausioji specialistė Inga Cibulskienė Statybos ir komunalinio ūkio skyriaus vedėjas Jonas Žusinas</p>				

Savivaldybės kontrolierė

Irma Maldauskienė

Auditą atliko: Nijolė Kalasauskienė (grupės vadovė),
Irma Maldauskienė, Renata Sipavičienė

PRIEDAI

Audito ataskaitos dėl Zarasų rajono savivaldybės
2020 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio ir
savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir
disponavimo jais vertinimo
1 priedas

Santrumpos ir sąvokos

DLAŽ – Darbo laiko apskaitos žiniaraščiai.

DNMP – daugiabučių namų modernizavimo programa.

KFAR – Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys.

KBVAR – Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys.

VSAFAS – Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai.

VSAKIS – Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinė sistema.

VSS – Viešojo sektoriaus subjektas.

VŠĮ – Viešoji įstaiga.

VSĮDDA įstatymas – Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų ir komisijų narių darbo apmokėjimo įstatymas.

Administracija – Zarasų rajono savivaldybės administracija.

Centras – Zarasų rajono socialinių paslaugų centras.

Iždas – Zarasų rajono savivaldybės iždas.

Muziejus – Zarasų krašto muziejus.

NVŠ – neformalus vaikų švietimas.

Sodra - Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie SADM.

Savivaldybė – Zarasų rajono savivaldybė – įstatymo nustatytas valstybės teritorijos administracinis vienetas, kurio bendruomenė turi Konstitucijos laiduotą savivaldos teisę, įgyvendinamą per to valstybės teritorijos administracinio vieneto nuolatinių gyventojų išrinktą savivaldybės tarybą, kuri sudaro jai atskaitingas vykdomąją ir kitas savivaldybės institucijas ir įstaigas įstatymams, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir savivaldybės tarybos sprendimams tiesiogiai įgyvendinti. Savivaldybė yra viešasis juridinis asmuo.

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba – subjektas, prižiūrintis, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai.

Reikšminga informacija – informacija, kurios nepateikimas arba klaidingas pateikimas gali iškreipti ataskaitą ir paveikti informacijos vartotojų priimamus sprendimus.

Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinys – savivaldybės biudžetinių įstaigų, savivaldybės išteklių fondo ir kitų savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų

rinkinys, parengtas kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų rinkinys, ir savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys, kuriame pateikiami savivaldybės biudžeto vykdymo duomenys.

Viešojo sektoriaus subjektų grupė – grupė, kurią sudaro VSS ir kiti viešojo sektoriaus subjektai, už kurių finansinių ataskaitų rinkinių arba biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių konsolidavimą teisės aktu nustatyta tvarka atsakingas nurodytas VSS.

Viešojo sektoriaus subjektų grupės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys – viešojo sektoriaus subjektų grupę sudarančių viešojo sektoriaus subjektų finansinės ataskaitos, sujungtos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų nustatyta tvarka ir teikiamos kaip vienas finansinių ataskaitų rinkinys.

Viešojo sektoriaus subjektų grupės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys – viešojo sektoriaus subjektų grupę sudarančių viešojo sektoriaus subjektų biudžeto vykdymo ataskaitos, finansų ministro nustatyta tvarka sujungtos ir teikiamos kaip vienas biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys.

Savivaldybės biudžetas – savivaldybės tarybos tvirtinamas savivaldybės biudžeto pajamų ir asignavimų planas biudžetiniams metams.

Savivaldybės biudžeto pajamos – savivaldybės biudžeto pajamas sudaro pajamos iš mokesčių, gaunamos į savivaldybės biudžetą pagal įstatymus ir kitus teises aktus ir pajamos iš savivaldybės turto; savivaldybės biudžetinių įstaigų pajamos; pajamos, gautos už išnuomotą arba suteiktą naudotis valstybinę žemę, valstybinio vidaus vandenų fondo vandens telkinius ir įstatymų nustatyta tvarka paskirsčius lėšas už parduotus valstybinės žemės sklypus; valstybės biudžeto dotacijos ir kitos pervedamos lėšos; negrąžintina finansinė parama (lėšos); kitos įstatymų nustatytos pajamos. Į savivaldybės biudžeto pajamas įskaitomos įmokos už ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimą.

Savivaldybės asignavimai – savivaldybės biudžete patvirtinta lėšų išlaidoms ir ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui įsigyti suma, kurią asignavimų valdytojas turi teisę biudžetiniais metais gauti iš savivaldybės biudžete sukauptų lėšų, pateikęs paraišką savivaldybės Administracijai, patvirtintoms programoms finansuoti.

Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojai – savivaldybės biudžetinių įstaigų ir savivaldybės seniūnijų, nurodytų tarybos patvirtintame savivaldybės biudžete, vadovai.

Audito ataskaitos dėl Zarasų rajono savivaldybės
2020 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio ir
savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir
disponavimo jais vertinimo
2 priedas

Audito apimtis ir metodai

Audito tikslas:

- įvertinti Zarasų rajono savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;
- įvertinti Zarasų rajono savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą pasirinktose srityse.

Audituojamas laikotarpis – 2020 metai.

Auditas atliktas:

- pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus, Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus.
- siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad konsoliduotose finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, ir įvertinti ar Savivaldybės biudžeto lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų bei to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių. Nustatyti dalykai skirstomi į turinčius reikšmingą įtaką subjekto ataskaitų rinkinio teisingumui, savivaldybės ataskaitų rinkinio teisingumui ir jos neturinčius. Reikšmingu dalyku Savivaldybės KFAR yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, turinti įtakos vienam konsoliduotųjų finansinių ataskaitų straipsniui, viršijanti 643,3 tūkst. Eur (apskaičiuota atsižvelgiant į pasirinktą reikšmingumą), taip pat kokybiškai reikšmingu yra laikoma svarbiausių vidaus kontrolės priemonių nebuvimas ar jų nesilaikymas. Reikšmingu dalyku Savivaldybės KBVAR yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, viršijanti 474,1 tūkst. Eur. Kokybinį reikšmingumą naudojome nustatytų dalykų vertinimui tais atvejais, kai iškraipymų suma (nors yra mažesnė už kiekybinį reikšmingumą) gali daryti įtaką vartotojų priimamiems sprendimams.

Audito apimtis ir metodai	
Audituotos (konsoliduotos) finansinės ir biudžeto vykdymo ataskaitos	Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys: konsoliduotoji finansinės būklės, konsoliduotoji veiklos rezultatų, konsoliduotoji pinigų srautų ir konsoliduotoji grynojo turto pokyčio ataskaitos bei konsoliduotųjų finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, parengti pagal 2020-12-31 duomenis. Savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys: Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo ataskaita (forma Nr. 1-sav.), Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita (forma Nr. 2-sav.) bei aiškinamasis raštas dėl 2020 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo.

2020 m. pradžios ir pabaigos turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai	2020 m. pradžioje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis buvo iš viso 58 mln. 616,62 tūkst. Eur, pabaigoje – 64 mln. 334,80 tūkst. Eur.
2020 m. pajamos, sąnaudos ir patirtos išlaidos	Savivaldybė gavo 30 mln. 537,27 tūkst. Eur pajamų ir patyrė 30 mln. 93,96 tūkst. Eur sąnaudų. Savivaldybės pagrindinės veiklos rezultatas teigiamas – pajamos viršijo išlaidas 450,49 tūkst. Eur. Savivaldybės biudžetas gavo 23 mln. 36,6 tūkst. Eur pajamų ir patyrė 24 mln. 311,8 tūkst. Eur išlaidų, iš jų išlaidos paskolų grąžinimui – 609,3 tūkst. Eur.
Vykdomos programos ir asignavimų valdytojams patvirtinti asignavimai	Savivaldybės 2020 metų biudžete patvirtintos 7 programos, Savivaldybės biudžeto asignavimai paskirstyti 32 asignavimų valdytojams, asignavimų planas (įskaitant patikslinimus) yra 26 mln. 808,7 tūkst. Eur, iš jų Savivaldybės administracijai patvirtinta 61,5 proc. visų asignavimų.
Veikšios pavaldžios, kontroliuojamos įstaigos	Audito metu vertinome 26 VSS (22 biudžetinės įstaigos, 3 viešosios įstaigos ir Iždas) finansinių ataskaitų pagrindu sudaryto 2020 metų KFAR duomenis ir 32 asignavimų valdytojų biudžeto vykdymo ataskaitų pagrindu sudaryto 2020 metų BVAR duomenis.
Audito apimties apribojimai	Audito apimties apribojimų nebuvo.
Vertintos sritys ir jose atliktos procedūros	
2020 m. savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio duomenys	
Atlikus audituojamo subjekto veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos kiekybiškai reikšmingos sritys ir kuriose egzistuoja iškraipymo rizika: turto, pajamų, įsipareigojimų ir sąnaudų.	
Turto sritis	Subjektuose įvertinome turto inventorizacijos atlikimo tinkamumą. Taip pat atrankos būdu įvertinome turto įsigijimo, amortizacijos ir nusidėvėjimo skaičiavimo operacijų registravimą apskaitos registruose (teisinga verte, esant pagrindžiantiems dokumentams, tinkamomis sąskaitų korespondencijomis). Įvertinome turto balansinės vertės ir finansavimo sumų likučių atitiktį.
Įsipareigojimų sritis	Atrankos būdu įvertinome įsipareigojimų ūkinių operacijų registravimą apskaitos registruose (laiku, teisinga verte, esant pagrindžiantiems dokumentams, tinkamomis sąskaitų korespondencijomis).
Pajamų sritis	Vertinome pajamų pripažinimą ir įvertinimą ir su jomis susijusių gautinų sumų registravimą (laiku, tinkama verte, esant pagrindžiantiems dokumentams, tinkamomis sąskaitų korespondencijomis).
Sąnaudų sritis	Atrankos būdu vertinome: - sąnaudų pripažinimą ir registravimą (ar tą ataskaitinį laikotarpį, kurį jos buvo patirtos, pagrįstumą, tikrumą, užregistravimą teisinga verte ir tinkamomis sąskaitų korespondencijomis); - atostogų rezervo paskaičiavimą; - atvaizdavimą tinkamuose ataskaitų straipsniuose.
Bendras ataskaitų rinkinio ir konsolidavimo proceso vertinimas	Patikrinome konsolidavimo metu atliktų koregavimų tinkamumą, išsamumą ir tikslumą. Patikrinome bendrą ataskaitų rinkinių pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimą, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pateikti ūkiniai įvykiai taip, kad atitiktų VSAFAS reikalavimus, o biudžeto vykdymo ataskaitose – biudžeto ataskaitų rinkinio sudarymo taisyklių reikalavimus.
2020 m. biudžeto asignavimų panaudojimo vertinimas	
Atlikus audituojamo subjekto veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą,	Biudžeto išlaidų srityje kiekybiškai reikšmingiausia ir dėl rizikos – darbo užmokesčio sritis (darbo apmokėjimo sąlygų nustatymo teisėtumas, skaičiavimo teisingumas, išmokų skyrimas); Prekių ir

nustatytos kiekybiškai reikšmingos sritys, kuriose egzistuoja neatitiktis rizika	paslaugų naudojimo sritis (gyvenamųjų vietovių viešojo ūkio išlaidos, komunalinių paslaugų bei kitų prekių ir paslaugų įsigijimas, materialiojo turto remontas); Socialinė parama bei išlaidos kitiems einamiesiems tikslams; Ilgalaikio turto sritis.
Asignavimų panaudojimas	Atrinktose įstaigose atlikome audito procedūras ir vertinome ar pagrįstai ir teisėtai panaudotos lėšos darbo užmokesčiui, socialiniam draudimui ir ligos pašalpoms (Administracijoje, Dusetų K. Būgos gimnazijoje, Pauliaus Širvio progimnazijoje, „Santarvės“ pradinėje mokykloje, „Lakštingalos“ mokykloje, „Ažuolo“ gimnazijoje, Zarasų krašto muziejuje). Nagrinėjome, ar išlaidos buvo suplanuotos ir neviršijo patvirtinto asignavimų plano. Savivaldybės administracijoje vertinome savivaldybės lėšų panaudojimą pagal biudžeto lėšų panaudojimo sutartis, kuriomis finansavimas skirtas iš Švietimo (formalaus ir neformalaus) programos (03) ir Verslo ir investicijų programos (13) lėšų.

Teisės aktai, kuriems vertinta atitiktis:

- Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas.
- Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas.
- Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas.
- Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas.
- Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas.
- Lietuvos Respublikos darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas.
- Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įstaigų darbuotojų ir komisijos narių darbo apmokėjimo įstatymas.
- Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymas.
- Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymas.
- Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymas.
- Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas.
- Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymas.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017-06-21 nutarimas Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimas Nr. 345 „Dėl Savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimas Nr. 719 „Dėl Inventorizacijos tvarkos patvirtinimo“.
- Finansų ministro 2003-07-03 įsakymas Nr. 1K-184 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“.
- Finansų ministro 2011-04-19 įsakymas Nr. 1K-152 „Dėl viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo“.
- Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai (toliau – VSAFAS).
- Kultūros ministro 2010-08-20 įsakymas Nr. ĮV-446 „Dėl Muziejinių vertybių (ekspонатų) vertinimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“.
- Kultūros ministro 2015-01-07 įsakymas Nr. ĮV-3 „Dėl Muziejuose saugomų kilnojamųjų kultūros vertybių vertinimo tikrąja verte metodikos patvirtinimo“.

- Kultūros ministro 2017-09-19 įsakymas Nr. ĮV-948 „Dėl Valstybės ir savivaldybių įstaigų kultūros ir meno darbuotojų veiklos vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
 - Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019-03-01 įsakymas Nr. V-187 „Dėl mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas), darbo laiko grafiko sudarymo bendrųjų nuostatų patvirtinimo“.
 - Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019-03-01 įsakymas Nr. V-184 „Dėl mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas), veiklų mokyklos bendruomenei aprašo ir Mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas), veiklų, susijusių su profesiniu tobulėjimu, aprašo patvirtinimo“.
 - Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019-03-01 įsakymas Nr. V-186 „Dėl mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas), darbo krūvio sandaros nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
-

Audito ataskaitos dėl Zarasų rajono savivaldybės
2020 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio ir
savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir
disponavimo jais vertinimo
3 priedas

**Viešojo sektoriaus subjektai, kurių finansinės ataskaitos konsoliduojamos į Zarasų rajono
savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį**

Eil. Nr.	Viešojo sektoriaus subjekto pavadinimas
1	Zarasų rajono savivaldybės administracija
2	Zarasų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba
3	Zarasų priešgaisrinės apsaugos tarnyba
4	Zarasų rajono savivaldybės kultūros centras
5	Zarasų rajono savivaldybės viešoji biblioteka
6	Zarasų krašto muziejus
7	Kultūros centras Dusetų dailės galerija
8	Zarasų „Ažuolo“ gimnazija
9	Zarasų Pauliaus Širvio progimnazija
10	Zarasų r. Dusetų Kazimiero Būgos gimnazija
11	Zarasų „Santarvės“ pradinė mokykla
12	Zarasų r. Antazavės Juozo Gruodžio gimnazija
13	Zarasų r. Salako pagrindinė mokykla
14	Zarasų r. Turmanto pagrindinė mokykla
15	Zarasų sporto centras
16	Zarasų meno mokykla
17	Zarasų rajono Dusetų meno mokykla
18	Zarasų „Lakštingalos“ mokykla
19	Zarasų švietimo pagalbos tarnyba
20	Salako socialinės globos namai
21	Zarasų rajono Antazavės socialinių paslaugų centras „Kartų namai“
22	Zarasų rajono socialinių paslaugų centras
23	VšĮ Zarasų pirminės sveikatos priežiūros centras
24	VšĮ Zarasų ligoninė
25	VšĮ Zarasų turizmo ir verslo informacijos centras
26	Zarasų rajono savivaldybės išdas

Audito ataskaitos dėl Zarasų rajono savivaldybės
2020 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio ir
savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir
disponavimo jais vertinimo
4 priedas

**Asignavimų valdytojai, kurių biudžetų vykdymo ataskaitos konsoliduojamos į Zarasų rajono
savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį**

Eil. Nr.	Įstaigos ir seniūnijos pavadinimas
1	Zarasų rajono savivaldybės administracija
2	Zarasų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba
3	Zarasų priešgaisrinės apsaugos tarnyba
4	Zarasų rajono savivaldybės kultūros centras
5	Zarasų rajono savivaldybės viešoji biblioteka
6	Zarasų krašto muziejus
7	Kultūros centras Dusetų dailės galerija
8	Zarasų „Ažuolo“ gimnazija
9	Zarasų Pauliaus Širvio progimnazija
10	Zarasų r. Dusetų Kazimiero Būgos gimnazija
11	Zarasų „Santarvės“ pradinė mokykla
12	Zarasų r. Antazavės Juozo Gruodžio gimnazija
13	Zarasų r. Salako pagrindinė mokykla
14	Zarasų r. Turmanto pagrindinė mokykla
15	Zarasų sporto centras
16	Zarasų meno mokykla
17	Zarasų rajono Dusetų meno mokykla
18	Zarasų „Lakštingalos“ mokykla
19	Zarasų švietimo pagalbos tarnyba
20	Salako socialinės globos namai
21	Zarasų rajono Antazavės socialinių paslaugų centras „Kartų namai“
22	Zarasų rajono socialinių paslaugų centras
23	Antalieptės seniūnija
24	Antazavės seniūnija
25	Degučių seniūnija
26	Dusetų seniūnija
27	Imbrado seniūnija
28	Salako seniūnija
29	Suvieko seniūnija
30	Turmanto seniūnija
31	Zarasų seniūnija
32	Zarasų miesto seniūnija

Audito ataskaitos dėl Zarasų rajono savivaldybės
2020 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio ir
savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir
disponavimo jais vertinimo
5 priedas

1 lentelė

Zarasų rajono savivaldybės 2020 metų biudžeto pajamų plano pokytis

(tūkst. Eur)

Eil. Nr.	Tarybos sprendimai dėl biudžeto pakeitimų Pajamos*	2020-02-28 Nr. T(1.2E)-24	2020-06-29 Nr. T-131	Pokytis	2020-09-25 Nr. T-149	Pokytis	2020-11-26 Nr. T-175	Pokytis	2020-12-29 Nr. T-210	Pokytis	Bendras pokytis per 2020 metus
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	PAJAMOS										
1.	1. MOKESČIAI	11159,0	11159,0		11159,0		11159,0		11159,0		
2.	1.1. Pajamų mokesčiai	10888,0	10888,0		10888,0		10888,0		10888,0		
3.	1.1.1. Gyventojų pajamų mokestis	10888,0	10888,0		10888,0		10888,0		10888,0		
4.	1.2. Turto mokesčiai	261,0	261,0		261,0		261,0		261,0		
5.	1.2.1. Žemės mokestis	150,0	150,0		150,0		150,0		150,0		
6.	1.2.2. Paveldimo turto mokestis	5,0	5,0		5,0		5,0		5,0		
7.	1.2.3. Nekilnojamojo turto mokestis	106,0	106,0		106,0		106,0		106,0		
8.	1.3. Prekių ir paslaugų mokesčiai	10,0	10,0		10,0		10,0		10,0		
9.	1.3.1. Mokestis už aplinkos teršimą	10,0	10,0		10,0		10,0		10,0		
10.	2. KITOS PAJAMOS	1042,1	1040,6	-1,5	1059,3	+18,7	1047,8	-11,5	1034,0	-13,8	-7,1
11.	2.1. Turto pajamos	167,0	167,0		167,0		167,0		167,0		
12.	2.1.1. Dividendai	30,0	30,0		30,0		30,0		30,0		
13.	2.1.2. Nuomos pajamos, iš jų:	137,0	137,0		137,0		137,0		137,0		
14.	2.1.2.1. Nuomos mokestis už valstybinę žemę ir valstybinio vidaus vandenių fondo vandens telkinius	115,0	115,0		115,0		115,0		115,0		
15.	2.1.2.2. Mokesčiai už valstybinius gamtos išteklius	8,0	8,0		8,0		8,0		8,0		

Eil. Nr.	Tarybos sprendimai dėl biudžeto pakeitimų Pajamos*	2020-02-28 Nr. T(1.2E)-24	2020-06-29 Nr. T-131	Pokytis	2020-09-25 Nr. T-149	Pokytis	2020-11-26 Nr. T-175	Pokytis	2020-12-29 Nr. T-210	Pokytis	Bendras pokytis per 2020 metus
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
16.	2.1.2.3. Mokestis už medžiojamų gyvūnų išteklių naudojimą	14,0	14,0		14,0		14,0		14,0		
17.	2.2. Pajamos už prekes ir paslaugas	712,3	709,7	-1,6	722,2	+12,5	710,7	-11,5	696,9	-13,8	-14,4
18.	2.2.1. Pajamos už patalpų nuomą	4,9	4,8	-0,1	14,0	+9,2	12,8	-1,2	12,3	-0,5	+7,4
19.	2.2.2. Pajamos už prekes ir suteiktas paslaugas	59,6	58,1	-1,5	61,5	+3,4	54,7	-6,8	42,2	-12,5	-17,4
20.	2.2.3. Įmokos už išlaikymą švietimo, socialinės apsaugos ir kitose įstaigose	211,8	211,8		211,7	-0,1	208,2	-3,5	207,4	-0,8	-4,4
21.	2.2.4. Rinkliavos	435,0	435,0		435,0		435,0		435,0		
22.	2.2.4.1. Valstybinės rinkliavos	15,0	15,0		15,0		15,0		15,0		
23.	2.2.4.2. Vietinės rinkliavos, iš jų:	420,0	420,0		420,0		420,0		420,0		
24.	2.2.4.2.1. už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą	400,0	400,0		400,0		400,0		400,0		
25.	2.3. Pajamos iš baudų ir konfiskacijos	1,0	1,0		1,0		1,0		1,0		
26.	2.4. Kitos pajamos	95,8	96,9	+1,1	103,1	+6,2	103,1		103,1		+7,3
27.	2.5. Materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos	56,0	56,0		56,0		56,0		56,0		
28.	2.6. Kitos neišvardintos pajamos	10,0	10,0		10,0		10,0		10,0		
29.	3. DOTACIJOS	7622,1	8179,6	+557,5	8806,7	+627,1	12427,4	+3620,7	12439,2	+11,8	+4817,1
30.	3.1. Dotacijos iš kitų valdymo lygių	7622,1	8179,6	+557,5	8806,7	+627,1	12427,4	+3620,7	12439,2	+11,8	+4817,1
31.	3.1.1. Speciali tikslinė dotacija, iš jų:	7622,1	8179,6	+557,5	8806,7	+627,1	8864,3	+57,6	8876,1	+11,8	+1254,0
32.	3.1.1.1. Valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, iš jų:	2120,5	2220,5	+100,0	2253,9	+33,4	2278,4	+24,5	2287,3	+8,9	+166,8
33.	3.1.1.1.1. Gyventojų registro tvarkymas ir duomenų valstybės registrai teikimas	0,3	0,3		0,3		0,3		0,3		
34.	3.1.1.1.2. Civilinės būklės aktų registravimas	20,1	20,1		20,1		20,1		20,1		
35.	3.1.1.1.3. Pirminė teisinė pagalba	1,7	1,7		1,7		1,7		1,7		
36.	3.1.1.1.4. Gyvenamosios vietos deklaravimas	8,0	8,0		8,0		8,0		8,0		
37.	3.1.1.1.5. Civilinės saugos organizavimas	28,6	28,6		28,6		28,6		28,6		

Eil. Nr.	Tarybos sprendimai dėl biudžeto pakeitimų Pajamos*	2020-02-28 Nr. T(1.2E)-24	2020-06-29 Nr. T-131	Pokytis	2020-09-25 Nr. T-149	Pokytis	2020-11-26 Nr. T-175	Pokytis	2020-12-29 Nr. T-210	Pokytis	Bendras pokytis per 2020 metus
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
38.	3.1.1.1.6. Priešgaisrinių tarnybų organizavimas	652,2	652,2		652,2		652,2		652,2		
39.	3.1.1.1.7. Valstybės kalbos vartojimo ir taisyklingumo kontrolė	8,1	8,1		8,2	+0,1	8,2		8,2		+0,1
40.	3.1.1.1.8. Žemės ūkio funkcijoms vykdyti	142,6	142,6		142,6		142,6		142,6		
41.	3.1.1.1.9. Melioracijai ir dirvoms kalkinti	88,0	188,0	+100,0	188,0		188,0		188,0		+100,0
42.	3.1.1.1.10. Savivaldybės erdvinių duomenų rinkinio tvarkymo funkcijai atlikti	7,5	7,5		7,5		7,5		7,5		
43.	3.1.1.1.11. Archyvinių dokumentų tvarkymas	12,1	12,1		12,1		12,1		12,1		
44.	3.1.1.1.12. Mobilizacijos administravimas	7,7	7,7		7,7		7,7		7,7		
45.	3.1.1.1.13. Duomenų teikimas valstybės suteiktos pagalbos	0,5	0,5		0,5		0,5		0,5		
46.	3.1.1.1.14. Socialinėms išmokoms ir kompensacijoms skaičiuoti ir mokėti	117,2	117,2		117,2		117,2		117,2		
47.	3.1.1.1.15. Socialinė parama mokiniams	209,4	209,4		209,4		195,4	-14,0	187,8	-7,6	-21,6
48.	3.1.1.1.16. Socialinės paslaugos	461,9	461,9		493,3	+31,4	531,8	+38,5	548,3	+16,5	+86,4
49.	3.1.1.1.17. Užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims modeliui įgyvendinti	83,3	83,3		87,0	+3,7	87,0		87,0		+3,7
50.	3.1.1.1.18. Darbo rinkos politikos rengimas ir įgyvendinimas	119,8	119,8		119,8		119,8		119,8		
51.	3.1.1.1.19. Jaunimo teisių apsauga	15,0	15,0		15,0		15,0		15,0		
52.	3.1.1.1.20. Būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčių dalies kompensacijoms mokėti	3,8	3,8		2,0	-1,8	2,0		2,0		-1,8
53.	3.1.1.1.21 Mokinių visuomenės sveikatos priežiūra	63,1	63,1		63,1		63,1		63,1		
54.	3.1.1.1.22 Visuomenės sveikatos stiprinimas ir stebėseną	46,5	46,5		46,5		46,5		46,5		
55.	3.1.1.1.23. Užtikrinti savižudybių prevencijos prioritetų nustatymą ir priemonių įgyvendinimą	19,9	19,9		19,9		19,9		19,9		
56.	3.1.1.1.22. Neveiksnių asmenų būklės peržiūrėjimas	3,2	3,2		3,2		3,2		3,2		
57.	3.1.1.2. Ugdymo reikmėms finansuoti	3182,9	3182,9		3182,9		3217,5	+34,6	3217,5		+34,6
58.	3.1.1.3. Neformaliam vaikų švietimui	22,5	22,5		34,6	+12,1	34,6		34,6		+12,1

Eil. Nr.	Tarybos sprendimai dėl biudžeto pakeitimų Pajamos*	2020-02-28 Nr. T(1.2E)-24	2020-06-29 Nr. T-131	Pokytis	2020-09-25 Nr. T-149	Pokytis	2020-11-26 Nr. T-175	Pokytis	2020-12-29 Nr. T-210	Pokytis	Bendras pokytis per 2020 metus
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
59.	3.1.1.4. Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriaus pareigybei išlaikyti	15,5	15,5		15,5		15,5		15,5		
60.	3.1.1.5. Valstybės investicijų programa, iš jų:	1512,5	1512,5		1512,5		1575,7	+63,2	1575,7		+63,2
61.	3.1.1.5.1. Savivaldybės vietinės reikšmės keliams (gatvėms) tiesti, taisyti, prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti	1112,5	1112,5		1112,5		1175,7	+63,2	1175,7		+63,2
62.	3.1.1.5.2. Zarasų rajono savivaldybės Zarasų krašto muziejaus plėtra ir modernizavimas įkuriant Šarūno ir Nomedos Saukų galeriją plėtojant Žydų kultūros kelią	400,0	400,0		400,0		400,0		400,0		
63.	3.1.1.6. Klasės specialiųjų poreikių turintiems mokiniams	70,6	70,6		70,6		70,6		70,6		
64.	3.1.1.7. Pagal teisės aktus perduotoms įstaigoms išlaikyti	50,0	50,0		50,0		50,0		50,0		
65.	3.1.1.8. Savivaldybės vietinės reikšmės keliams (gatvėms) tiesti, taisyti, prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti	587,0	587,0		587,0		509,7	-77,3	509,7		-77,3
66.	3.1.1.9. Atliekų tvarkymo programai finansuoti	60,5	60,5		60,5		60,5		60,5		
67.	3.1.1.10. Dėl ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių plano lėšų paskirstymo kelių objektams, esantiems pasienio vietovėse		138,5	+138,5	138,5		138,5		138,5		+138,5
68.	3.1.1.11. Dėl ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių plano lėšų paskirstymo keliams, vedantiems į teritorijas, kuriuose kuriamos darbo vietos, remontuoti ir rekonstruoti		40,3	+40,3	40,3		40,3		40,3		+40,3
69.	3.1.1.12. Dėl ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių plano lėšų paskirstymo keliams, jungiantiems lankytinas ir rekreacines vietas bei kurortines teritorijas		29,8	+29,8	29,8		29,8		29,8		+29,8
70.	3.1.1.13. Dėl ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių plano lėšų paskirstymo pėsčiųjų ir dviračių takams bei kitoms kelių saugumo priemonėms įrengti		49,8	+49,8	49,8		49,8		37,6	-12,2	+37,6

Eil. Nr.	Tarybos sprendimai dėl biudžeto pakeitimų Pajamos*	2020-02-28 Nr. T(1.2E)-24	2020-06-29 Nr. T-131	Pokytis	2020-09-25 Nr. T-149	Pokytis	2020-11-26 Nr. T-175	Pokytis	2020-12-29 Nr. T-210	Pokytis	Bendras pokytis per 2020 metus
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
71.	3.1.1.14. Dėl ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių plano lėšų paskirstymo keliams taisyti (remontuoti)		199,2	+199,2	199,2		199,2		199,2		+199,2
72.	3.1.1.15. Valstybės biudžeto lėšos, skirtos išlaidoms, susijusioms su valstybinių ir savivaldybių mokyklų mokytojų, dirbančių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo programas, skaičiaus optimizavimui, apmokėti				46,3	+46,3	46,3		46,3		+46,3
73.	3.1.1.16. Valstybės biudžeto tikslinių asignavimų psichikos sveikatai stipinti 2020 metais				7,8	+7,8	7,8		7,8		+7,8
74.	3.1.1.17. Savivaldybės vienkartinėms premijoms už ypač svarbių užduočių vykdymą valstybės lygio ekstremaliosios situacijos ir karantino laikotarpiu savivaldybių socialinių paslaugų įstaigose dirbantiems darbuotojams išmokėti				31,1	+31,1	31,1		31,1		+31,1
75.	3.1.1.18. Savivaldybių patirtoms materialinių išteklių teikimo siekiant šalinti COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) padarinius ir valdyti jos plitimą esant valstybės lygio ekstremaliajai situacijai, išlaidoms kompensuoti				72,0	+72,0	72,0		72,0		+72,0
76.	3.1.1.19. Skiriant piniginę socialinę paramą nepasiturintiems gyventojams, laikinai nevertinti turimo turto ir padidinti valstybės remiamų pajamų (VRP) dydį nuo 1 VRP iki 1,1 VRP teisei į socialinę pašalpą nustatyti				387,9	+387,9	387,9		387,9		+387,9
77.	3.1.1.20. Vaikų vasaros stovyklų ir kitų neformaliojo vaikų švietimo veiklų finansavimui				35,2	+35,2	35,2		35,2		+35,2
78.	3.1.1.21. Valstybės vardu paskolintų lėšų, skirtų ilgalaikių neigiamų COVID-19 pandemijos pasekmių visuomenės psichikos sveikatai mažinimo veiksmų plane numatytoms veikloms finansuoti				1,3	+1,3	1,3		1,3		+1,3
79.	3.1.1.22. Ugdymo reikmėms finansuoti iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų, kurios naudojamos viršijant Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintas bendras asignavimų sumas						12,6	+12,6	12,6		+12,6

Eil. Nr.	Tarybos sprendimai dėl biudžeto pakeitimų Pajamos*	2020-02-28 Nr. T(1.2E)-24	2020-06-29 Nr. T-131	Pokytis	2020-09-25 Nr. T-149	Pokytis	2020-11-26 Nr. T-175	Pokytis	2020-12-29 Nr. T-210	Pokytis	Bendras pokytis per 2020 metus
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
80.	3.1.1.23. Valstybės vardu paskolintos lėšos, kurios naudojamos viršijant Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintus bendras asignavimų sumas-vėdinimo ir kondicionavimo sistemų Zarasų rajono savivaldybės egzaminų centruose-grupėse įrengimo darbams finansuoti								15,1	+15,1	+15,1
81.	3.1.2. Dotacijos savivaldybėms iš Europos Sąjungos, kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų, iš jų:						3563,1	+3563,1	3563,1		+3563,1
82.	3.1.2.1. einamiesiems tikslams finansuoti						428,9	+428,9	428,9		+428,9
83.	3.1.2.2. turtui įsigyti						3134,2	+3134,2	3134,2		+3134,2
84.	Iš viso pajamų	19823,2	20379,2	+556,0	21025,0	+645,8	24634,2	+3609,2	24632,2	-2,0	+4809,0
85.	Skolintos lėšos (bankų kreditai)	609,3	609,3		609,3		609,3		609,3		
86.	Skolintos lėšos (bankų kreditai) paskola-kreditinė linija				169,8	+169,8	169,8		169,8		+169,8
87.	Skolintos lėšos Lietuvos Respublikos finansų ministerijos atrinktiems projektams finansuoti		540,3	+540,3	540,3		540,3		540,3		+540,3
88.	Praėjusių metų pajamų dalis, kuri viršija praėjusių metų panaudotus asignavimus	1466,4	1466,4		1466,4		1466,4		1466,4		
89.	Trumpalaikė paskola iš Lietuvos Respublikos finansų ministerijos laikinam pajamų trūkumui dengti				1500,0	+1500,0	1500,0		1500,0		+1500,0
90.	Iš viso su skolintomis lėšomis ir nepanaudotų lėšų likučiu	21898,9	22995,2	+1096,3	25310,8	+2315,6	28920,0	+3609,2	28918,0	-2,0	+7019,1

* Pajamų grupėms pajamos priskirtos pagal 2020-12-29 tarybos sprendimo Nr. T-210 pajamų priskyrimą.

2 lentelė

Zarasų rajono savivaldybės 2020 metų biudžeto pajamų plano vykdymas

(tūkst. Eur)

Pajamų kodas	Pajamų pavadinimas*	Įvykdyta 2019 metais	Patikslintas 2020 metų planas	Įvykdyta 2020 metais	Plano įvykdymas		2020 metų pajamų pokytis, lyginant su 2019 metais	
					Suma (5 st.- 4 st.)	Proc.	Suma (5 st.- 3 st.)	Proc.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.1.	Mokesčiai	10950,8	11159,0	10694,4	-464,6	95,8	-256,4	97,7
1.1.1.	Pajamų ir pelno mokesčiai	10569,3	10888,0	10297,6	-590,4	94,6	-271,7	97,4
	- Gyventojų pajamų mokestis (gautas iš VMI)	10569,3	10888,0	10297,6	-590,4	94,6	-271,7	97,4
1.1.3.	Turto mokesčiai:	372,4	261,0	387,9	+126,9	148,6	+15,5	104,2
	- Žemės mokestis	240,8	150,0	225,2	+75,2	150,1	-15,6	93,5
	- Paveldimo turto mokestis	4,8	5,0	7,0	+2,0	140,0	+2,2	145,8
	- Nekilnojamojo turto mokestis	126,8	106,0	155,7	+49,7	146,9	+28,9	122,8
1.1.4.	Prekių ir paslaugų mokesčiai:	9,1	10,0	8,9	-1,1	89,0	-0,2	97,8
	- Mokesčiai už aplinkos teršimą	9,1	10,0	8,9	-1,1	89,0	-0,2	97,8
1.3.	Dotacijos	8017,7	12439,2	11392,9	-1046,3	91,6	+3375,2	142,1
1.3.4.	Dotacijos iš kitų valdžios sektoriaus subjektų	8017,7	12439,2	11392,9	-1046,3	91,6	+3375,2	142,1
1.3.4.1.	Einamiesiems tikslams	5444,6	7631,2	7256,1	-375,1	95,1	+1811,5	133,3
1.3.4.1.1.1.	Speciali tikslinė dotacija savivaldybėms	4942,2	5675,5	5440,3	-235,2	95,9	+498,1	110,1
	- Valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti	1790,6	2287,3	2053,6	-233,7	89,8	+263,0	114,7
	- Mokinio krepšeliui finansuoti	2966,5	3217,5	3216,0	-1,5	99,9	+249,5	108,4
	- Kita tikslinė dotacija	185,1	170,7	170,7			-14,4	92,2
1.3.4.1.1.4.	Dotacija savivaldybėms iš ES, kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų einamiesiems tikslams		428,9	336,3	-92,6	78,4	+336,3	*

Pajamų kodas	Pajamų pavadinimas*	Įvykdyta 2019 metais	Patikslintas 2020 metų planas	Įvykdyta 2020 metais	Plano įvykdymas		2020 metų pajamų pokytis, lyginant su 2019 metais	
					Suma (5 st.- 4 st.)	Proc.	Suma (5 st.- 3 st.)	Proc.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.3.4.1.1.5.	Kitos dotacijos einamiesiems tikslams	502,4	1526,8	1479,5	-47,3	96,9	+977,1	294,5
1.3.4.2.	Dotacijos iš kitų valdžios sektoriaus subjektų turtui įsigyti	2573,1	4808,0	4136,8	-671,2	86,0	+1563,7	160,8
1.3.4.2.1.1.	Speciali tikslinė dotacija savivaldybėms turtui įsigyti, iš viso	17,3	1673,8	1602,3	-71,5	95,7	+1585,0	*
	- Ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui įsigyti	16,3	1673,8	1602,3	-71,5	95,7	+1586,0	*
	- Kita tikslinė dotacija	1,0					-1,0	*
1.3.4.2.1.4.	Dotacija savivaldybėms iš ES, kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų turtui įsigyti	1627,9	3134,2	2534,5	-599,7	80,9	+906,6	155,7
1.3.4.2.1.5.	Kitos dotacijos turtui įsigyti	927,9					-927,9	*
1.4.	Kitos pajamos	871,3	978,0	880,7	-97,3	90,1	+9,4	101,1
1.4.1.	Turto pajamos	231,9	167,0	257,6	+90,6	154,2	+25,7	111,1
1.4.1.1.	Palūkanos	0,6		-0,4	-0,4		-1,0	*
1.4.1.2.	Dividendai ir kitos pelno įmokos	35,5	30,0	11,1	-18,9	37,0	-24,4	31,3
1.4.1.4.	Nuomos mokestis už valstybinę žemę	166,0	115,0	195,4	+80,4	169,9	+29,4	117,7
1.4.1.5.	Mokesčiai už valstybinius gamtos išteklius	29,8	22,0	51,5	+29,5	234,1	+21,7	172,8
	- Mokestis už medžiojamųjų gyvūnų išteklius	17,6	14,0	35,7	+21,7	255,0	+18,1	202,8
	- Kiti mokesčiai už valstybinius gamtos išteklius	12,2	8,0	15,8	+7,8	197,5	+3,6	129,5
1.4.2.	Pajamos už prekes ir paslaugas	639,2	800,0	608,2	-191,8	76,0	-31,0	95,2
	- BĮ pajamos už prekes ir paslaugas	55,7	42,2	30,4	-11,8	72,0	-25,3	54,6
	- Pajamos už ilgalaikio ir trumpalaikio materialiojo turto nuomą	19,3	12,3	15,5	+3,2	126,0	-3,8	80,3
	- Įmokos už išlaikymą švietimo, socialinės apsaugos ir kitose įstaigose	196,3	207,4	207,8	+0,4	100,2	+11,5	105,9

Pajamų kodas	Pajamų pavadinimas*	Įvykdyta 2019 metais	Patikslintas 2020 metų planas	Įvykdyta 2020 metais	Plano įvykdymas		2020 metų pajamų pokytis, lyginant su 2019 metais	
					Suma (5 st.- 4 st.)	Proc.	Suma (5 st.- 3 st.)	Proc.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	- Valstybės rinkliava	19,2	15,0	16,1	+1,1	107,3	-3,1	83,9
	- Vietinė rinkliava, iš jų:	281,9	420,0	331,5	-88,5	78,9	+49,6	117,6
	už komunalinių atliekų surinkimą ir atliekų tvarkymą	266,9	400,0	318,7	-81,3	79,7	+51,8	119,4
	- Kitos pajamos	66,8	103,1	6,9	-96,2	6,7	-59,9	10,3
1.4.3.	Pajamos iš baudų ir konfiskuoto turto ir kitų netesybų	0,2	1,0	3,3	+2,3	330,0	+3,1	1650,0
1.4.4.	Kitos neišvardintos pajamos		10,0	11,6	+1,6	116,0	+11,6	*
4.1.	Materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos	111,3	56,0	68,6	+12,6	122,5	-42,7	61,6
4.1.1.	Ilgalaikio materialiojo turto realizavimo pajamos	110,7	56,0	68,1	+12,1	121,6	-42,6	61,5
	- Žemės realizavimo pajamos	12,1	6,0	13,4	+7,4	223,3	+1,3	110,7
	- Pastatų ir statinių realizavimo pajamos	96,5	50,0	54,1	+4,1	108,2	-42,4	56,1
	- Transporto priemonių realizavimo pajamos	2,0					-2,0	*
	- Kito ilgalaikio materialiojo turto realizavimo pajamos	0,1		0,6	+0,6		+0,5	600,0
4.1.3.	Atsargų realizavimo pajamos	0,6		0,5	+0,5		-0,1	83,3
	Iš viso pajamų:	19951,1	24632,2	23036,6	-1595,6	93,5	+3085,5	115,5
4.3.1.4.1.	Ilgalaikės ir trumpalaikės paskolos (gautos)	822,2	2819,4	2746,7	-72,7	97,4	+1924,5	334,1
	IŠ VISO ĮPLAUKŲ:	20773,3	27451,6	25783,3	-1668,3	93,9	+5010,0	124,1
	Lėšų likutis metų pradžiai	1194,6		1466,4	1466,4		+271,8	122,8
	IŠ VISO:	21967,9	27451,6	27249,7	-201,9	97,6	+5281,8	124,0
	Ne panaudotų apyvartinių lėšų likutis metų pabaigai	1466,4	*	1437,9	*	*	-28,5	98,1

*Pajamos pateiktos pagal Formos Nr. 1-sav. Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2020 m. gruodžio 31 d. ataskaitos pajamų grupavimą.

3 lentelė

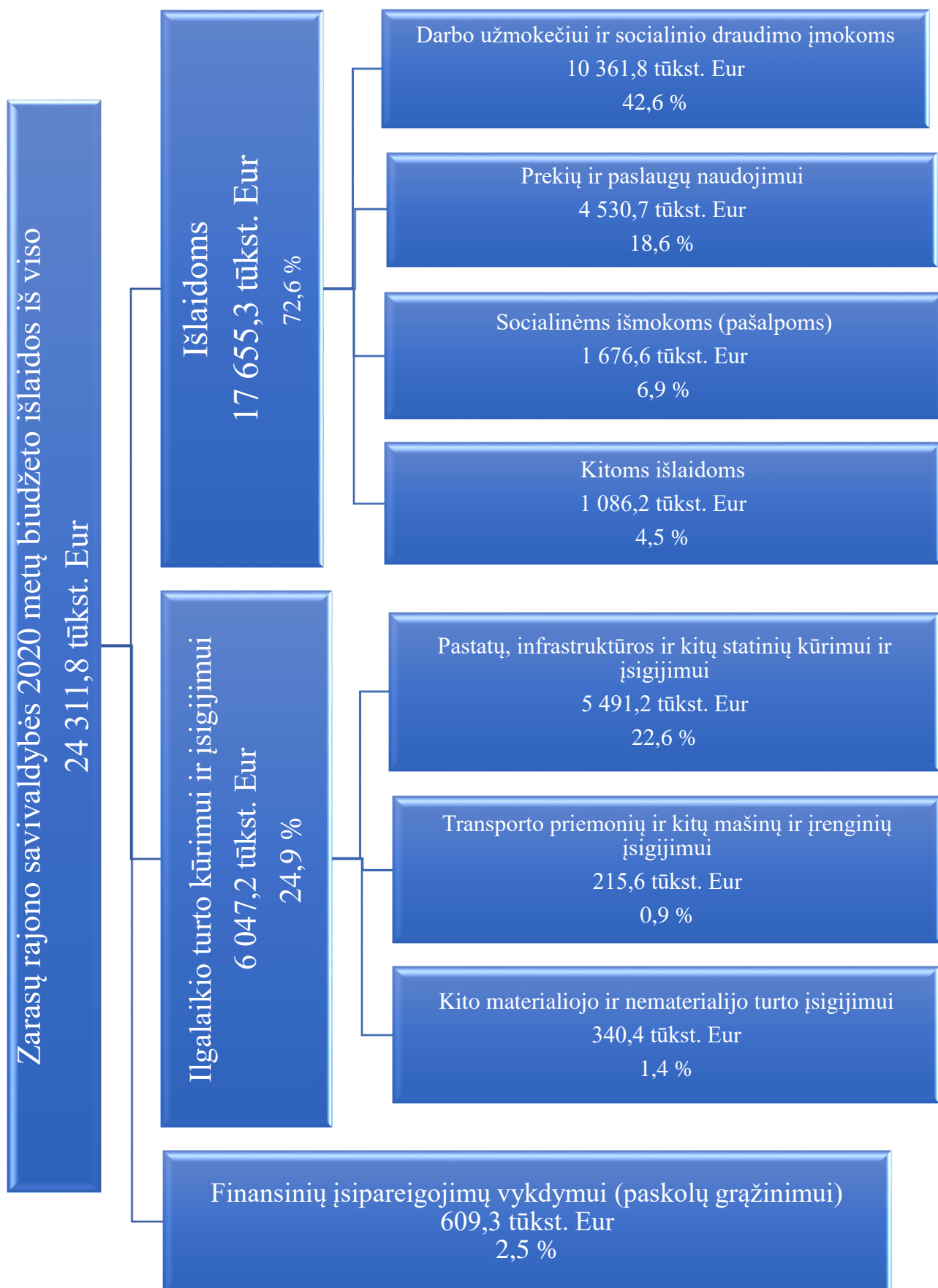
Zarasų rajono savivaldybės 2020 metų biudžeto išlaidų plano vykdymas

(tūkst. Eur)

Funkcinės klasifikacijos kodas	Išlaidos pagal funkcinę klasifikaciją	Įvykdyta per 2019 metus	Patikslintas 2020 metų planas	Įvykdyta per 2020 metus	Plano įvykdymas		Pokytis, lyginant su 2019 metais	
					Suma (5st.-4st.)	Proc.	Suma (5st.-3st.)	Proc.
1	2	5	4		6	7	8	9
1.	Bendros valstybės paslaugos	2371,3	3008,0	2629,1	-378,9	87,4	+257,8	110,9
2.	Gynyba	35,1	36,3	36,3			+1,2	103,4
3.	Viešojo tvarka ir visuomenės apsauga	537,7	656,2	656,2			+118,5	122,0
4.	Ekonomika	2859,5	5290,4	4401,0	-889,4	83,2	+1541,5	153,9
5.	Aplinkos apsauga	521,2	708,4	541,1	-167,3	76,4	+19,9	103,8
6.	Būstas ir komunalinis ūkis	962,8	1179,9	1077,5	-102,4	91,3	+114,7	111,9
7.	Sveikatos apsauga	201,8	200,9	183,4	-17,5	91,3	-18,4	90,9
8.	Poilsis, kultūra ir religija	2865,0	4760,9	4377,0	-383,9	91,9	+1512,0	152,8
9.	Švietimas	6007,5	6473,4	6290,3	-183,1	97,2	+282,8	104,7
10.	Socialinė apsauga	3317,4	4494,3	3510,6	-983,7	78,1	+193,2	105,8
	IŠ VISO IŠLAIDŲ	19679,3	26808,7	23702,5	-3106,2	88,4	+4023,2	120,4
	Finansinių įsipareigojimų vykdymas (paskolų grąžinimas)	565,4	609,3	609,3		100,0	+43,9	107,8
	IŠ VISO IŠLAIDŲ SU PASKOLŲ GRAŽINIMU	20244,7	27418,0	24311,8	-3106,2	88,7	+4067,1	120,1
	Lėšų likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigai, iš jų:	1194,6		2937,9			+1743,3	245,9
	Apyvartinių lėšų likutis	1194,6		1437,9			+243,3	120,4

Zarasų rajono savivaldybės biudžeto išlaidų sąmatos vykdymas 2020 metais

(pagal konsoliduotosios Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2020-12-31 ataskaitos duomenis)

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Zarasų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba 188629232, Sėlių aikštė 22, Zarasai, LT-32110
Dokumento pavadinimas (antraštė)	AUDITO ATASKAITA DĖL ZARASŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2020 METŲ KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ RINKINIO IR SAVIVALDYBĖS LĖŠŲ IR TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JAIS VERTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2021-07-15 Nr. 4-3
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Irma Maldauskienė, Savivaldybės kontrolierė
Sertifikatas išduotas	IRMA MALDAUSKIENĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-07-15 15:23:47 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2021-07-15 15:23:52 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2021-07-15 10:18:54 – 2024-07-14 10:18:54
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Zarasų rajono savivaldybės administracija, į.k.188753461 LT", sertifikatas galioja nuo 2018-12-27 14:19:47 iki 2021-12-26 14:19:47
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.5.15.3
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2021-07-15 15:24:30)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2021-07-15 15:24:31 Dokumentų valdymo sistema Avilys